2026/781

2026.4.10.

A BIZOTTSÁG (EU) 2026/781 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2026. április 8.)

az 1178/2011/EU és a 965/2012/EU rendeletnek a repülésszimulációs oktatóeszközökre és ezen eszközöknek a pilóták képzése, vizsgáztatása és ellenőrzése során történő használatára vonatkozó követelmények tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári légi közlekedés területén alkalmazandó közös szabályokról és az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének létrehozásáról és a 2111/2005/EK, az 1008/2008/EK, a 996/2010/EU, a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2014/30/EU és a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint az 552/2004/EK és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 3922/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 4-i (EU) 2018/1139 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 23. cikkére, 27. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1178/2011/EU bizottsági rendelet [2] meghatározza a repülésszimulációs oktatóeszközöknek (FSTD-k) a pilóták típusminősítő képzése, vizsgáztatása és ellenőrzése során történő használatára vonatkozó követelményeket.

(2) A 965/2012/EU bizottsági rendelet [3] meghatározza a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeket és igazgatási eljárásokat, és különösen a repülésszimulációs oktatóeszközöknek az üzemben tartók szinten tartó képzése során történő használatára vonatkozó követelményeket.

(3) Az 1178/2011/EU rendelet alkalmazásának kezdete óta a repülésszimulációs oktatóeszközök típus és szint szerinti hivatalos minősítése határozta meg, hogy egy repülésszimulációs oktatóeszköz milyen mértékben használható a pilóták képzése, vizsgáztatása és ellenőrzése során. Figyelembe véve a repülésszimulációs oktatóeszközök technológiája terén végbement fejlődést és innovációt, a repülésszimulációs oktatóeszközöknek a típusjogosítási képzés, illetve az üzemben tartók szinten tartó képzése során történő használatára vonatkozó rendelkezéseket a szükséges mértékben felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy az egyes képzési feladatokat olyan repülésszimulációs oktatóeszköz használatával lehessen végrehajtani, amely műszaki képességei, azaz az úgynevezett „FSTD képességbeli profil” (FCS) alapján a legmegfelelőbb.

(4) Az 1178/2011/EU és a 965/2012/EU rendeletben szereplő, a repülésszimulációs oktatóeszközöknek a típusminősítő képzés, illetve az üzemben tartók szinten tartó képzése során történő használatára vonatkozó rendelkezéseket módosítani kell a képzési feladatok támogatásához szükséges szimulációs jellemzők és megbízhatósági szintek megállapítása, valamint az említett feladatokhoz megfelelő repülésszimulációs oktatóeszközök nagyobb rugalmasság melletti meghatározásának lehetővé tétele érdekében. E módosításoknak figyelembe kell venniük a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által közzétett útmutató anyagokat, amelyek azt javasolják, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközök minősítése a szimulációs jellemzőkön és a megbízhatósági szintekkel kapcsolatos kritériumokon alapuljon.

(5) A minősített repülésszimulációs oktatóeszközök esetében az FCS bevezetésekor megfelelő átmeneti rendelkezésekről kell gondoskodni a meglévő repülésszimulációs oktatóeszközökre vonatkozó jelenlegi követelményekről a jövőben alkalmazandó követelményekre való zökkenőmentes átállás biztosítása érdekében, ugyanakkor támogatni kell az FCS-nek az iparág általi mielőbbi bevezetését.

(6) Az FCS-t bevezető módosítások alkalmazását el kell halasztani annak érdekében, hogy elegendő idő álljon a tagállamok illetékes hatóságainak rendelkezésére a végrehajtásukra való felkészüléshez.

[1] HL L 212., 2018.8.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

[2] A Bizottság 1178/2011/EU rendelete (2011. november 3.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről (HL L 311., 2011.11.25., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1178/oj).

[3] A Bizottság 965/2012/EU rendelete (2012. október 5.) a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról (HL L 296., 2012.10.25., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj).

(7) Mivel az 1178/2011/EU és a 965/2012/EU rendeletnek a típusminősítő képzéstől eltérő képzésre vonatkozó követelményei a továbbiakban is a repülésszimulációs oktatóeszközök meghatározott típusaira és szintjeire hivatkoznak, követelményeket kell bevezetni a típusok és szintek szerint minősített repülésszimulációs oktatóeszközök és az FCS-ekkel minősített repülésszimulációs oktatóeszközök közötti egyenértékűség meghatározására.

(8) Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége az (EU) 2018/1139 rendelet 75. cikke (2) bekezdése b) és c. pontjának, valamint 76. cikke (1) bekezdésének megfelelően kidolgozta és a Bizottsághoz 01/2025. szám alatt véleményként benyújtotta a végrehajtási szabályok tervezetét.

(9) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az (EU) 2018/1139 rendelet 127. cikkének (1) bekezdésével létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1178/2011/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a 20. pont helyébe a következő szöveg lép:

„20. »repülésszimulációs oktatóeszköz (FSTD)«: a pilóták képzésére, vizsgáztatására és ellenőrzésére szolgáló eszköz, amelynek minősítő bizonyítványa tartalmazza a repülésszimulációs oktatóeszköz képességbeli profilját vagy a repülésszimulációs oktatóeszköz megállapított képességbeli profilját, vagy régi repülésszimulációs oktatóeszköz;”

b) a 23. pont helyébe a következő szöveg lép:

„23. »alkalmasság-ellenőrzési útmutató (QTG)«: annak bizonyítására elkészített dokumentum, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel az elsődleges referenciadokumentum(ok)ban a szimulált légijármű-típusra vagy -csoportra vonatkozóan előírt tűréshatároknak és alkalmazandó követelményeknek;”

c) a cikk a következő 26–43. ponttal egészül ki:

„26. »CS-FSTD«: repülésszimulációs oktatóeszközökre vonatkozó, az Ügynökség által a VII. melléklet (OR. rész) ORA.FSTD.20. pontjával összhangban kiadott minősítési előírások;

27. »repülésszimulációs oktatóeszköz képességbeli profilja (FCS)«: a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványában feltüntetett információk, amelyek között szerepelnek a repülésszimulációs oktatóeszköz jellemzői és megbízhatósági szintjei, valamint az adott repülésszimulációs oktatóeszköz által a CS-FSTD 1. vagy későbbi kiadásával összhangban szimulált légi jármű;

28. »a repülésszimulációs oktatóeszköz megállapított képességbeli profilja (megállapított FCS)«: a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványában feltüntetett információk, amelyek között szerepelnek a repülésszimulációs oktatóeszköz jellemzői és megbízhatósági szintjei, valamint az adott repülésszimulációs oktatóeszköz által szimulált légi jármű, amennyiben az adott repülésszimulációs oktatóeszköz nem rendelkezik a CS-FSTD 1. kiadás szerinti minősítéssel;

29. »berendezés-előírások jegyzéke (ESL)«: a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítéséne. részét képező jegyzék, amel. pontos és átfogó tájékoztatást nyújt az eszköz minősítéséről és minősítési bázisáról, a telepített berendezésekről, képességekről és előírásokról;

30. »elsődleges referenciadokumentum (PRD)«: a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisának megállapításához használt műszaki előírás vagy műszaki előíráscsomag;

31. »első értékelés«: az illetékes hatóság által annak megállapítására végzett első értékelés, hogy egy repülésszimulációs oktatóeszköz teljesíti-e a vonatkozó minősítési bázis szerinti szintet;

32. »validálási adatok«: a földi és repülési tesztek adatai, a műszaki adatok és egyéb olyan vonatkozó források, amelyekkel objektíven igazolható, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz tükrözi a szimulált légi jármű és annak releváns rendszerei statikus és dinamikus kezelési és teljesítményjellemzőit;

33. „ellenőrzés”: a repülésszimulációs oktatóeszközökkel összefüggésben az annak biztosítására szolgáló eljárás, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz megfeleljen az alkalmazandó műszaki minősítési követelményeknek;

34. »rendszeres újraértékelés«: az illetékes hatóság által az első értékelést követően annak megállapítására végzett rendszeres értékelés, hogy egy repülésszimulációs oktatóeszköz teljesíti-e a vonatkozó minősítési bázis szerinti szintet;

35. »speciális értékelés«: az illetékes hatóság által a repülésszimulációs oktatóeszköz tekintetében végzett bármely értékelés, az első értékelés és a rendszeres újraértékelés kivételével;

36. »megállapítás«: a repülésszimulációs oktatóeszközökkel összefüggésben a repülésszimulációs oktatóeszköz meg nem felelése a minősítési bázisának alkalmazandó követelményei tekintetében;

37. »módosítás«: a repülésszimulációs oktatóeszközökkel összefüggésben a repülésszimulációs oktatóeszköz megváltoztatása;

38. »érvényesítés«: a repülésszimulációs oktatóeszközökkel összefüggésben a repülésszimulációs oktatóeszköz képzéssel, vizsgáztatással és ellenőrzéssel kapcsolatos képességeinek értékelésére szolgáló folyamat;

39. »régi repülésszimulációs oktatóeszköz«: olyan repülésszimulációs oktatóeszköz, amelynek minősítő bizonyítványa nem tartalmaz FCS-t vagy megállapított FCS-t, és amely az alábbiak egyike:

    a) repülőgépek esetében teljes repülőgép-szimulátor (FFS), repülésoktató eszköz (FTD), repülést és navigációs eljárásokat oktató eszköz (FNPT) vagy alapszintű műszeres repülésgyakorló berendezés (BITD);

    b) helikopterek esetében teljes helikopterszimulátor (FFS), repülésoktató eszköz (FTD) vagy repülést és navigációs eljárásokat oktató eszköz (FNPT);

40. »légijármű-csoport«: a repülésszimulációs oktatóeszközökkel összefüggésben olyan légi járművek, amelyek hasonló kezelési és üzemeltetési jellemzőkkel rendelkeznek;

41. »validálási adatok ütemterve«: olyan dokumentum, amely mátrix formátumban feltünteti egy repülésszimulációs oktatóeszköz valamennyi előírt objektív vizsgálatához szükséges adatok forrását vagy forrásait, az alkalmazandó indokokkal vagy magyarázatokkal együtt;

42. »műszaki jelentés«: a repülésszimulációs oktatóeszköz gyártója által készített dokumentum, amely ismerteti a repülésszimulációs oktatóeszköz tervezéséhez és az alkalmazandó minősítési bázis szerinti ellenőrzéséhez használt adatokat és módszereket;

43. »kirepülés«: a repülésszimulációs oktatóeszköz alap alkalmasság-ellenőrzési útmutatójában (MQTG) szereplő funkcionális és szubjektív tesztek során egy megfelelően képesített pilóta által végzett szimulált repülés.”

2. A 10b. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(2) A tagállamok és az EASA a 2028. április 30. előtt alkalmazandó minősítési előírások szerint minősített repülésszimulációs oktatóeszközök esetében a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának a VI. melléklet (AR. rész) követelményeivel összhangban történő újbóli kiállításakor megteszik a következő lépéseket:

a) a minősítő bizonyítvány birtokosának kérelmére kitöltik a minősítő bizonyítvány »a repülésszimulációs oktatóeszköz képességbeli profilja (FCS)« szakaszát:

    i. a JAR-STD 1A 3. módosítással vagy a JAR-STD 1H. első vagy későbbi kiadásával összhangban minősített teljes helikopterszimulátorok (FFS) esetében, a JAR-STD 2A. első kiadásával vagy a JAR-STD 2H. első vagy későbbi kiadásával összhangban minősített 2. szintű repülésoktató eszközök (FTD 2) és 3. szintű repülésoktató eszközök (FTD 3) esetében, valamint a JAR-STD 3A. 1. módosítással vagy a JAR-STD 3H. első vagy későbbi kiadásával összhangban minősített repülést és navigációs eljárásokat oktató eszközök (FNPT-k) esetében a következő bejegyzések valamelyikének feltüntetésével:

        1. a VI. melléklet (AR. rész) IX. függelékével összhangban megállapított FCS;

        2. az FCS, a repülésszimulációs oktatóeszköznek a 2028. április 30-tól alkalmazandó CS-FSTD-vel összhangban történő értékelését követően;

    ii. az a. pont i. alpontjában meghatározottaktól eltérő FFS-ek, FTD 2-k, FTD 3-ak és FNPT-k esetében a következő bejegyzések valamelyikének feltüntetésével:

        1. a VI. melléklet (AR. rész) IX. függelékével összhangban megállapított FCS, adott esetben a repülésszimulációs oktatóeszköznek az a. pont i. alpontjában említett tanúsítási előírások szerinti értékelését követően;

        2. az FCS, a repülésszimulációs oktatóeszköznek a 2028. április 30-tól alkalmazandó CS-FSTD-vel összhangban történő értékelését követően;

iii. 1. szintű repülésoktató eszközök (FTD 1) esetében az FCS, a repülésszimulációs oktatóeszköznek a 2028. április 30-tól alkalmazandó CS-FSTD-vel összhangban történő értékelését követően;

iv. azokban az esetekben, amikor egy repülésszimulációs oktatóeszköz a VI. melléklet (AR. rész) ARA.FSTD.100 h) 1. pontjával összhangban speciális feltételek alapján került minősítésre, az FCS, a repülésszimulációs oktatóeszköznek a 2028. április 30-tól alkalmazandó CS-FSTD-vel összhangban történő értékelését követően;

b) minden egyéb esetben, ha az a. pont i–iv. alpontjában meghatározott feltételek nem teljesülnek:

i. a »repülésszimulációs oktatóeszköz képességbeli profilja (FCS)« szakasz kitöltése nélkül újból kiállítják a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványát;

ii. a BITD-k esetében a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványainak újbóli kiállításakor feltüntetik a repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó, a VI. melléklet (AR. rész) IV. függelékében meghatározott, 2028. április 29-ig alkalmazandó előírásokat;

c) FCS-vel ellátott repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának az a. pont szerinti újbóli kiállítása előtt tájékoztatják a kérelmezőt az újraértékelés eredményéről.

(3) A (2) bekezdés a. pontja szerinti eljárás során azokban az esetekben, amikor egy repülésszimulációs oktatóeszköz több, a repülésszimulációs oktatóeszközhöz rendelt minősítési típus és szint szerinti minősítéssel is rendelkezik, a tagállamok és az EASA a repülésszimulációs oktatóeszköz e minősítő bizonyítványait a repülésszimulációs oktatóeszköz számára kiadott egyetlen minősítő bizonyítványban egyesítik egy FCS-sel vagy egy megállapított FCS-sel. Ilyen esetekben a tagállamok és az EASA megteszik a következő lépéseket:

a) ha a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel a (2) bekezdés a. pontjának i. alpontjában említett minősítési bázisnak, elvégezik a következő intézkedések egyikét:

i. minden egyes jellemző esetében azt a legmagasabb megbízhatósági szintet veszik figyelembe, amely az egyes minősítések tekintetében a megállapított FCS-ek összehasonlításából adódik;

ii. ha a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának birtokosa FCS iránti kérelmet nyújt be, a repülésszimulációs oktatóeszköz értékelését követően meghatározzák az FCS-t;

b) ha egy repülésszimulációs oktatóeszköz nem felel meg a (2) bekezdés a. pontjának i. alpontjában említett minősítési bázisnak, a tagállam és az EASA minden egyes minősítő bizonyítvány esetében FCS-sel vagy adott esetben a (2) bekezdés a. pontjának ii., iii. vagy iv. alpontjával összhangban megállapított FCS-sel állítja ki a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványát.

(4) A tagállamok és az EASA legkésőbb 2029. október 30-ig a repülésszimulációs oktatóeszközök számára kiadott meglévő minősítő bizonyítványokat a VI. melléklet (AR. rész) IV. függelékében meghatározott formátumnak megfelelő bizonyítványokkal váltják fel, feltéve, hogy megkapták és felülvizsgálták a következőket:

a) a berendezés-előírások jegyzéke (ESL);

b) nyilatkozat, amely megerősíti, hogy a szervezet megállapította a 2026/781 bizottsági végrehajtási rendelet (*) által módosított OR. rész FSTD alrészének való megfelelést.

A repülésszimulációs oktatóeszközök számára kiadott meglévő minősítő bizonyítványoknak az e bekezdés első albekezdésével összhangban történő felváltásakor a tagállamok és az EASA a (2) bekezdéssel összhangban járnak el. Amikor a tagállamok és az EASA a VI. melléklet (AR. rész) IV. függelékében meghatározott formátumnak megfelelően kiállítják a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványát, az adott repülésszimulációs oktatóeszköz minősítéséhez kidolgozott berendezés-előírások jegyzéke a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítéséne. részévé válik.

(5) A repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványainak birtokosai az alapszintű műszer szerinti repülést oktató eszközök (BITD-ek) kivételével minden egyes repülésszimulációs oktatóeszköz esetében a minősítő bizonyítványhoz kidolgozzák a berendezés-előírások jegyzékét, és azt benyújtják az illetékes hatóságnak egy olyan nyilatkozattal együtt, amely megerősíti, hogy a szervezet megállapította a 2026/781 végrehajtási rendelet által módosított VII. melléklet (OR. rész) FSTD alrészének való megfelelést, a következő esetekben:

a) a VII. melléklet (OR. rész) követelményeinek megfelelően a bizonyítvány újbóli kiállításának kérelmezésekor;

b) ha a repülésszimulációs oktatóeszközt az e rendelet I. melléklete (FC. rész) vagy a 965/2012/EU rendelet követelményei szerinti, új vagy módosított képzési program szerinti képzésen való használatra szánják;

c) legkésőbb 2029. április 30-ig.

(6) Az alapszintű műszer szerinti repülést oktató eszközök (BITD) minősítő bizonyítványa az illetékes hatóság által háromévente elvégzendő rendszeres értékelések függvényében érvényesek maradnak.

(7) E rendelet azon követelményeit, amelyek hivatkozást tartalmaznak a repülésszimulációs oktatóeszközök típusaira és szintjeire, alkalmazni kell azokra a repülésszimulációs oktatóeszközökre, amelyek az I. melléklet (FC. rész) FCL.03. pontjával összhangban képességbeli profillal (FCS) vagy megállapított FCS-sel rendelkeznek.

_____

(*) A Bizottság (EU) 2026/781 végrehajtási rendelete (2026. április 8.) az 1178/2011/EU és a 965/2012/EU rendeletnek a repülésszimulációs oktatóeszközökre és ezen eszközöknek a pilóták képzése, vizsgáztatása és ellenőrzése során történő használatára vonatkozó követelmények tekintetében történő módosításáról (HL L, 2026/781, 2026.4.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/781/oj).”

3. Az I. melléklet e rendelet I. mellékletének megfelelően módosul.

4. A VI. melléklet e rendelet II. mellékletének megfelelően módosul.

5. A VII. melléklet e rendelet III. mellékletének megfelelően módosul.

6. A VIII. melléklet e rendelet III. mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

A 965/2012/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. Az I. melléklet e rendelet V. mellékletének megfelelően módosul.

2. A III. melléklet e rendelet VI. mellékletének megfelelően módosul.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet 2028. április 30-tól alkalmazandó.

Az I. melléklet 5. [FCL.740.H], 6. [FCL.930.TRI] és 7. pontját [FCL.935.TRI] azonban 2026. április 30-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2026. április 8-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

I. MELLÉKLET

Az 1178/2011/EU rendelet I. mellékletének (FC. rész) módosításai

Az 1178/2011/EU rendelet I. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az FCL.01. pontban a „repülésgyakorló berendezés” (FTD) fogalommeghatározása helyébe a következő szöveg lép:
„»repülésgyakorló berendezés (FTD)«: egy meghatározott légijármű-típus műszereinek, berendezéseinek, paneljeinek és kormányszerveinek egy nyitott pilótafülkében vagy egy légi jármű zárt pilótafülkéjében elhelyezett teljes méretű mása, benne olyan berendezésekkel és számítógépes programokkal, amelyek a légi jármű földi és légi üzemeltetési feltételeinek a berendezésbe beépített rendszerek szintjén való megjelenítéséhez szükségesek.”

2. A melléklet a következő FCL.03. ponttal egészül ki:

„**FCL.036 Repülésszimulációs oktatóeszközök használata képzéshez, vizsgáztatáshoz és ellenőrzéshez**

A kérelmezők jogosultak arra, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközök típusaira és szintjeire vonatkozó követelményeknek olyan repülésszimulációs oktatóeszközök használatával feleljenek meg, amelyek minősítő bizonyítványai FCS-eket vagy megállapított FCS-eket tartalmaznak, feltéve, hogy az alábbiak mindegyike teljesül:

a) minden egyes jellemző esetében az FCS vagy a megállapított FCS olyan hűségszintet jelez, amely egyenlő az alábbi táblázatokban meghatározott egyenértékű szinttel, vagy annál magasabb:

1. repülőgépek esetében:

A repülésszimulációs oktatóeszköz típusa és minősítési szintje	Egyenértékű FCS													
	1. A pilótafülke elrendezése és szerkezete	2. Repülésirányító erők és hardver	3. Repülésirányító rendszerek üzemeltetése	4. Légijármű-rendszerek	5. Teljesítmény és működés földön	6. Teljesítmény és működés földközeli helyzetben (in-ground effect)	7. Teljesítmény és működés földközeli helyzeten kívül (out-of-ground effect)	8. Hangok jelzése	9. Rezgés jelzése	10. Mozgás jelzése	11. Vizuális jelzés	12. Navigáció	13. Légkör és időjárás	14. Műveleti területek és domborzat
FNPT I	G	G	G	N	N	N	G	N	N	N	N	R	N	N
FNPT II / FNPT II MCC	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
FTD 2	S	R	S	S	N	G	G	G	N	N	N	S	N	N
A B. szinttel egyenértékű szintnek megfelelő minősítésű repülésszimulációs oktatóeszköz	S	R	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	G
C szintű FFS	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
Ideiglenes C szintű FFS	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S ideiglenes	S	S	S	S
D szintű FFS	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S

Megjegyzés: S: specifikus; R: reprezentatív; G: általános; N: egyik sem.

2. helikopterek esetében:

A repülésszimulációs oktatóeszköz típusa és minősítési szintje	Egyenértékű FCS													
	1. A pilótafülke elrendezése és szerkezete	2. Repülésirányító erők és hardver	3. Repülésirányító rendszerek üzemeltetése	4. Légijármű-rendszerek	5. Teljesítmény és működés földön	6. Teljesítmény és működés földközeli helyzetben (in-ground effect)	7. Teljesítmény és működés földközeli helyzeten kívül (out-of-ground effect)	8. Hangok jelzése	9. Rezgés jelzése	10. Mozgás jelzése	11. Vizuális jelzés	12. Navigáció	13. Légkör és időjárás	14. Műveleti területek és domborzat
FNPT I	G	G	G	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N
FNPT II / FNPT II MCC	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
FNPT III / FNPT III MCC	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
FTD 2 / FTD 2 MCC	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R
FTD 3 / FTD 3 MCC	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
C szintű FFS	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	R
D szintű FFS	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S

b) a repülésszimulációs oktatóeszközök rendelkeznek:

1. érintőhardverrel;

2. olyan elsődleges repülésvezérléssel, amelynek erői a kézi repüléssel járó gyakorlatok eltérő repülési feltételeinek függvényében változnak, kivéve azon repülésszimulációs oktatóeszközök esetében, amelyek FCS-e vagy megállapított FCS-e nem éri el az FNPT II-nek megfelelő szintet;

3. MCC-képzéshez való használat esetén a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványában feltüntetett további MCC-képességgel.”

3. Az FCL.110.H pont a következőképpen módosul:

a) az a. pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) Az LAPL(H) kérelmezőjének legalább 40 órányi repülésoktatásban kel. részesülnie helikopteren, valamint az aa. pontban meghatározott mértékben és feltételek mellett repülésszimulációs oktatóeszközön. A repülésoktatásnak legalább a következők összességét kell magában foglalnia:

1. 20 óra kétkormányos repülésoktatás;

2. 10 óra felügyelt egyedülrepülési idő, amely tartalmaz legalább öt óra egyedül végzett útvonal-repülési időt, benne legalább egy útvonalrepülést, amely legalább 150 km (80 NM) hosszúságú, és amelynek folyamán egy teljes megállással végződő leszállást kell végrehajtani egy, az indulási repülőtértől eltérő repülőtéren;

3. 35 órányi repülésoktatás a jártassági vizsgán használandó helikoptertípuson.”;

b) a szöveg a következő aa. ponttal egészül ki:

„aa) Az a) 1. pontban meghatározott 20 óra kétkormányos repülésoktatásból a kérelmező legfeljebb 5 órát teljesíthet repülésszimulációs oktatóeszközön, feltéve, hogy az alábbiak mindegyike teljesül:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz a jártassági vizsgán használandó helikoptertípust képviseli;

2. a képzési szervezet bizonyította az adott képzési szervezet felügyeletéért felelős illetékes hatóság számára, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó előírások megfelelnek az LAPL(H) képzési programnak. A képzési szervezetnek a következők valamelyikének kell lennie:

i. ATO;

ii. DTO, feltéve, hogy az illetékes hatóság engedélyezte az adott repülésszimulációs oktatóeszköz használatát LAPL(H)-képzéshez.”

4. Az FCL.210.H pont a következőképpen módosul:

a) az a. pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) A PPL(H) kérelmezőjének legalább 45 órányi repülésoktatásban kel. részesülnie helikopteren, valamint az aa. pontban meghatározott mértékben és feltételek mellett repülésszimulációs oktatóeszközön. A repülésoktatásnak legalább a következők összességét kell magában foglalnia:

1. 25 óra kétkormányos repülésoktatás;

2. 10 óra felügyelt egyedülrepülési idő, amely tartalmaz legalább öt óra időtartamú egyedül teljesített útvonal-repülési időt, benne legalább egy útvonalrepüléssel, amely legalább 185 km (100 NM) hosszúságú, és amelynek folyamán teljes megállással végződő leszállásokat kell végezni két, az indulási repülőtértől eltérő repülőtéren;

3. 35 órányi repülésoktatás a jártassági vizsgán használandó helikoptertípuson.”

b) a szöveg a következő aa. ponttal egészül ki:

„aa) Az a) 1. pontban meghatározott 25 óra kétkormányos repülésoktatásból bizonyos időt a kérelmező az alábbiak egyike szerint teljesíthet repülésszimulációs oktatóeszközön:

1. legfeljebb 5 órát;

2. legfeljebb 10 órát, feltéve, hogy megfelel az alábbiak mindegyikének:

i. a 10 órából legalább 5-öt a jártassági vizsgán használandó helikoptertípust képviselő repülésszimulációs oktatóeszközön teljesített;

ii. a képzést olyan képzési szervezetnél végzi, amely az i. pontban meghatározott FSTD tekintetében bizonyította az adott képzési szervezet felügyeletéért felelős illetékes hatóság számára, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó előírások megfelelnek a PPL(H) képzési programnak. A képzési szervezetnek a következők valamelyikének kell lennie:

A. ATO;

B. DTO, feltéve, hogy az illetékes hatóság engedélyezte az adott repülésszimulációs oktatóeszköz használatát PPL(H)-képzéshez.”

5. Az FCL.740.H c. pont második bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„A készségellenőrzést vagy adott esetben az ismeretfrissítő képzést minden alkalommal más-más típuson kell elvégezni. Az e ponttal összhangban meghosszabbított típusjogosítások új érvényességi időszaka azon típusjogosítás érvényességi időszakával együtt kezdődik, amelyhez a készségellenőrzésre vagy az ismeretfrissítő képzésre sor került.”

6. Az FCL.930.TRI b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) azon kérelmező esetében, aki rendelkezik vagy valaha rendelkezett oktatói tanúsítással, ez a tanúsítás teljes mértékben beszámítandó az ab) 1. pont szerinti követelmény teljesítésébe.”

7. Az FCL.935.TR. pont a következő c. ponttal egészül ki:

„c) A b. ponttól eltérve a kompetenciafelmérés:

1. nem komplex helikopterek típusjogosítás-oktatói esetében a repülésszimulációs oktatóeszköz(ök) és a légi jármű kombinációján akkor is megtartható, ha teljes repülőgép-szimulátor rendelkezésre áll és hozzáférhető;

2. a 9. függelék A. szakaszának 1e. c. pontjában említett helikopterek típusjogosítás-oktatói esetében az FCL.935.TRI b) 1., 2. vagy 3. ponttal összhangban is megtartható, függetlenül a teljes repülőgép-szimulátor vagy repülésszimulációs oktatóeszköz rendelkezésre állásától és hozzáférhetőségétől."

8. A 9. függelék a következőképpen módosul:

a) az A. szakasz a következőképpen módosul:

i. az 1f. pont helyébe a következő szöveg lép:

„1f. Ha a képzés, a vizsgáztatás vagy az ellenőrzés során repülésszimulációs oktatóeszközök használatára kerül sor, a következőket kell alkalmazni:

a) a repülésszimulációs oktatóeszköz csak akkor használható egy adott feladathoz, ha a repülésszimulációs oktatóeszköz rendelkezik azokkal a jellemzőkkel és kapcsolódó hűségszintekkel, amelyek az adott feladat során szimulálják az adott légi jármű jellemzőit, a jelzéseket és a környezeti szimulációs funkciókat, mégpedig olyan mértékben, amely szükséges ahhoz, hogy a jelölt:

i. megszerezze a képzés megfelelő szakaszához szükséges készségeket;

ii. számot adjon az adott légi jármű biztonságos üzemeltetéséhez szükséges készségekről a vonatkozó vizsgáztatási és ellenőrzési gyakorlat során;

b) továbbá az alkalmazott repülésszimulációs oktatóeszközöket össze kell vetni az eszközre vonatkozó elsődleges referenciadokumentumban található, alkalmazandó »Funkciók és szubjektív ellenőrzések« táblázattal és az alkalmazandó »Repülésszimulációs oktatóeszközt érvényesíttető ellenőrzések« táblázattal.

Az eszközhöz szükséges képesítést igazoló tanúsításon vagy a kapcsolódó ESL-ben feltüntetett valamennyi megszorítást és korlátozást figyelembe kell venni."

ii. a szöveg a következő 1g. ponttal egészül ki:

„1g. Amennyiben az e függelék B–E. szakaszában szereplő táblázatok előírják, egyéb oktatóeszközök is használhatók a típusjogosítási képzési program képzési feladatainak elvégzésére. Az ilyen eszközökön teljesített képzési idő azonban nem számít bele a vonatkozó típusjogosítási képzési programban meghatározott minimális FSTD képzési időbe."

iii. a 18. pont a következőképpen módosul:

— a bevezető szövegrész helyébe a következő szöveg lép:

„A kontrollálatlan repülési helyzetek megszüntetésére vonatkozó képzés esetében az »átesési esemény« áteséshez közelítést vagy átesést jelent. A jóváhagyott képzési szervezet C vagy D szintű FFS-t használhat az átesés megszüntetésének oktatásához, illetve az átesés típusspecifikus jellemzőinek szemléltetéséhez, vagy mindkettőhöz, feltéve, hogy mindkét alábbi feltétel teljesül:"

— az a. pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) az FFS-t a CS-FSTD(A) 2. kiadásában foglalt különleges értékelési követelményeknek vagy a legújabb alkalmazandó minősítési alapnak megfelelően minősítették;"

b) a B. szakasz a következőképpen módosul:

i. az 5. pont a következőképpen módosul:

— az a) és a b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) Az alábbi jelölések jelentése a következő:

P = a képzést parancsnokpilótaként vagy másodpilótaként, illetve repülést végző pilótaként (PF) és megfigyelő pilótaként (PM) kell végrehajtani

X = repülőgép nem használható erre a feladatra

P# = a képzést a repülőgép felügyelettel történő ellenőrzésével kell végrehajtani.

b) A gyakorlati képzést legalább a »P«-vel jelölt képzési berendezésen kell végrehajtani, vagy végrehajtható bármely magasabb szintű berendezésen (ezt nyíl (→) jelöli).

A következő rövidítések jelölik a képzési eszközöket:

A = repülőgép

FFS = teljes repülésszimulátor

FSTD = repülésszimulációs oktatóeszköz

OTD = egyéb oktatóeszköz";

— Az l. pont után szereplő táblázat helyébe a következő szöveg lép:

„MOTOROS VITORLÁZÓ REPÜLŐGÉPEK ÉS EGYPILÓTÁS REPÜLŐGÉPEK, A NAGY TELJESÍTMÉNYŰ, KOMPLEX REPÜLŐGÉPEK KIVÉTELÉVEL		GYAKORLATI KÉPZÉS				OSZTÁLY- VAGY TÍPUSJOGOSÍTÁS JÁRTASSÁGI VIZSGA/ KÉSZSÉGELLENŐRZÉS	
Manőverek/Eljárások		OTD	FSTD	A	Az oktató aláírása, ha a képzési feladatot teljesítették	FSTD-n vagy repülőgépen zajlott a vizsga vagy az ellenőrzés	A vizsgáztató aláírása a vizsga vagy az ellenőrzés végén
	1. SZAKASZ						
1.	Indulás	P					
1.1.	Repülés előtti felkészülés, benne: — dokumentáció; — tömeg és tömegközéppont; — időjárási adatok összeállítása; valamint — NOTAM.						
1.2.	Repülés előtti ellenőrzések						
1.2.1.	Külső	P#		P		M	
1.2.2.	Belső	P#	P#	P		M	
1.3.	Hajtóműindítás: szokásos meghibásodások		P	→		M	
1.4.	Gurulás		P	→		M	
1.5.	Indulás előtti ellenőrzések: hajtómű-próbaellenőrzés (adott esetben)		P	→		M	
1.6.	Felszállási eljárás: — szokásos, a repülési kézikönyvnek megfelelő fékszárnyhelyzettel; valamint — oldalszélben (ha a feltételek rendelkezésre állnak).		P	→		M	
1.7.	Emelkedés: — V_x/V_y — fordulókkal adott irányokra; valamint — repülési szint eléréséig.		P	→		M	
1.8.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P			M	

	2. SZAKASZ						
2. 2.1.	Repülések végrehajtása (látás melletti meteorológiai körülmények (VMC)) Egyenes vonalú vízszintes repülés különböző sebességekkel, benne repülés kritikusan alacsony sebességgel, fékszárnnyal és fékszárny nélkül (beleértve a V_{mca}-megközelítést, ha lehetséges)		P	→			
2.2.	Nagy bedöntésű fordulók (360° jobbra és balra, 45°-os bedöntéssel)		P	→		M	
2.3.	Átesés és abból való kivétel: i. kiengedett szárnymechanizáció nélküli átesés; ii. közelítés áteséshez süllyedő fordulóban megközelítési konfigurációban és teljesítménnyel; iii. közelítés áteséshez leszállási konfigurációban és teljesítménnyel; valamint iv. közelítés áteséshez emelkedő fordulóban, felszállási fékszárnnyal és emelkedési teljesítménnyel (csak egy hajtóműves repülőgépeken).		P	→		M	
2.4.	A repülőgép vezetése robotpilóta és FD alkalmazásával (a 3. szakaszban is elvégezhető), adott esetben		P	→		M	
2.5.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P	→		M	
	3A. SZAKASZ						
3A. 3A.1.	Útvonaleljárások VFR körülmények között (lásd a B.5.c) és d. pontot) Repülési terv, helymeghatározás, térképolvasás		P	→			
3A.2.	Magasság, irány és sebesség folyamatos tartása		P	→			
3A.3.	Tájékozódás, időszámvetés és ETA-felülvizsgálat		P	→			
3A.4.	Rádiónavigációs berendezések használata (adott esetben)		P	→			
3A.5.	Repülés végrehajtása, (fedélzeti napló, rutinellenőrzések, beleértve az üzemanyag, a rendszerek és a jegesedés ellenőrzését)		P	→			
3A.6.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P	→			
	3B. SZAKASZ						
3B. 3B.1.*	Műszeres repülés Műszeres (IFR) indulás		P	→		M	
3B.2.*	Műszeres (IFR) útvonal		P	→		M	

3B.3.*	Várakozási eljárások		P	→		M	
3B.4.*	Háromdimenziós műveletek, 200 láb (60 m) elhatározási szintig/magasságig (DA/DH) vagy a megközelítési eljárás által megkövetelt magasabb minimumig (robotpilóta használható a végső megközelítési szegmensben a függőleges pálya elfogásáig)		P	→		M	
3B.5.*	Kétdimenziós műveletek a minimális süllyedési szintig/magasságig (MDA/MDH)		P	→		M	
3B.6.*	Repülési gyakorlatok, beleértve a műhorizont és az iránytű meghibásodásának gyakorlását: — egykanalas fordulók; valamint — szokatlan térbeli helyzet megszüntetése.		P	→		M	
3B.7.*	Siklópálya vagy iránysávadók meghibásodása		P	→			
3B.8.*	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P	→		M	
	Szándékosan üresen hagyva						
	4. SZAKASZ						
4. 4.1.	Érkezés és leszállás Repülőtéri érkezési eljárás		P	→		M	
4.2.	Szokásos leszállás		P	→		M	
4.3.	Fékszárny nélküli leszállás		P	→		M	
4.4.	Leszállás oldalszélben (alkalmas feltételek esetén)		P	→			
4.5.	Megközelítés és leszállás, alapjáraton, 2 000 láb futópálya fölötti magasságból (csak egy hajtóműves repülőgépeken)		P	→			
4.6.	Átstartolás minimális magasságról		P	→		M	
4.7.	Éjszakai átstartolás és leszállás (adott esetben)		P	→			
4.8.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P	→		M	
	5. SZAKASZ						
5.	Szokásostól eltérő és vészhelyzeti eljárások (Ez a szakasz az 1–4. szakasszal összekapcsolható.)						
5.1.	Megszakított felszállás észszerű sebességnél		P	→		M	

5.2.	Szimulált hajtómű-meghibásodás felszállás után (csak egy hajtóműves repülőgépek)			P		M	
5.3.	Szimulált kényszerleszállás teljesítmény nélkül (csak egy hajtóműves repülőgépek)			P		M	
5.4.	Szimulált vészhelyzetek: i. tűz vagy füst repülés közben; valamint ii. adott esetben a rendszerek működési zavarai.		P	→			
5.5.	Több hajtóműves repülőgépekre és motoros vitorlázó repülőgépekre vonatkozó képzés esetén: hajtómű-leállítás és -újraindítás (biztonságos magasságban, ha a légi járművön hajtják végre)		P	→			
5.6.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások						
	6. SZAKASZ						
6. 6.1*	Szimulált aszimmetrikus repülés (Ez a szakasz az 1–5. szakasszal összekapcsolható.) Szimulált hajtómű-meghibásodás felszállás közben (biztonságos magasságban, ha nem FFS-en vagy FNPT II-n végzik)		P	→		M	
6.2.*	Aszimmetrikus megközelítés és átstartolás		P	→		M	
6.3.*	Aszimmetrikus megközelítés és teljes megállással végződő leszállás		P	→		M	
6.4.	ATC összeköttetés – utasítások betartása, R/T eljárások		P	→		M	
	7. SZAKASZ						
7.	UPRT						
7.1.	Repülési manőverek és eljárások						
7.1.1.	Kézi repülés repülésvezérlővel (FD) vagy anélkül (robotpilóta, tolóerő-automata nélkül, és adott esetben különböző vezérlési jogszabályok szerint)		P	→			
7.1.1.1.	Különböző sebességen (beleértve a lassú repülést is) és magasságban, az FSTD képzési keretösszegén belül		P	→			
7.1.1.2.	Nagy bedöntésű fordulók 45°-os bedöntéssel, 180°–360° jobbra és balra		P	→			
7.1.1.3.	Fordulók spoilerekkel és anélkül		P	→			

7.1.1.4.	Eljárási célú műszeres repülés és manőverezés, beleértve a műszeres indulást és érkezést, valamint a látással történő megközelítést		P	→			
7.2. 7.2.1.	Kontrollálatlan repülési helyzetek megszüntetésére vonatkozó képzés Átesési események megszüntetése: — felszállási konfigurációban; — kiengedett szárnymechanizáció nélküli konfigurációban, alacsony magasságban; — kiengedett szárnymechanizáció nélküli konfigurációban, közel maximális üzemeltetési magasságban; valamint — leszállási konfigurációban.		P	→			
7.2.2.	A kontrollálatlan repülési helyzetek megszüntetését célzó alábbi gyakorlatok: — magas orrmeredekség megszüntetése különböző oldalszögeknél; valamint — alacsony orrmeredekség megszüntetése különböző oldalszögeknél.		P	→			
7.3.	Átstartolás működő hajtóművekkel* különböző szakaszokból műszeres megközelítés során		P	→			
7.4.	Megszakított leszállás működő hajtóművekkel: — különböző magasságokból, a pályaküszöb fölötti 15 m (50 láb) elhatározási magasság/minimális elhatározási magasság (DH/MDH) alatt; — földet érés (meggátolt leszállás) után; — a nem szállító repülőgépként (JAR/FAR 25) vagy regionális repülőgépként (SFAR 23) minősített repülőgépek esetében a működő hajtóművekkel végrehajtott megszakított leszállást a minimális elhatározási magasság/szint (MDA/MDH) alatt vagy a földet érés után kell megkezdeni.		P	→”			

ii. a 6. pont a következőképpen módosul:

— az a) és a b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) Az alábbi jelölések jelentése a következő:

P = A képzést parancsnokpilótaként vagy másodpilótaként, illetve repülést végző pilótaként (PF) és megfigyelő pilótaként (PM) kell végrehajtani a típusjogosítás kiadásához (amelyik alkalmazható).

X = Repülőgép nem használható erre a feladatra.

P → = A feladatot megfelelően minősített repülésszimulációs oktatóeszközön kell elvégezni.

P# = A képzést a repülőgép felügyelettel történő ellenőrzésével kell végrehajtani.

b) A gyakorlati képzést legalább a »P«-vel jelölt képzési berendezésen kell végrehajtani, vagy végrehajtható bármely magasabb szintű berendezésen (ezt nyíl (→) jelöli).

A következő rövidítések jelölik a képzési eszközöket:

A = repülőgép

FFS = teljes repülésszimulátor

FSTD = repülésszimulációs oktatóeszköz

OTD = egyéb oktatóeszköz”;

— A j. pont után szereplő táblázat helyébe a következő szöveg lép:

„TÖBBPILÓTÁS REPÜLŐGÉPEK ÉS EGYPILÓTÁS, NAGY TELJESÍTMÉNYŰ, KOMPLEX REPÜLŐGÉPEK		GYAKORLATI KÉPZÉS				ATPL/MPL/TÍPUSJOGOSÍTÁS JÁRTASSÁGI VIZSGA VAGY KÉSZSÉGELLENŐRZÉS	
Manőverek/Eljárások		OTD	FSTD	A	Az oktató aláírása, ha a képzési feladatot teljesítették	FSTD-n vagy repülőgépen zajlott a vizsga vagy az ellenőrzés	A vizsgáztató aláírása a vizsga vagy az ellenőrzés végén
	1. SZAKASZ						
1. 1.1.	A repülés előkészítése Teljesítmény-számítás	P					
1.2.	A repülőgép külső vizuális ellenőrzése; minden elem helyének és az ellenőrzés céljának meghatározása	P#	P#	P			
1.3.	A pilótafülke ellenőrzése		P	→			
1.4.	Ellenőrző lista használata a hajtóműindítást megelőzően, hajtómű-indítási eljárások, rádió és navigációs berendezések ellenőrzése, navigációs és kommunikációs frekvenciák kiválasztása és beállítása		P	→		M	
1.5.	Gurulás az ATC vagy az oktató utasításainak megfelelően		P	→			
1.6.	Felszállás előtti ellenőrzés		P	→		M	
	2. SZAKASZ						
2. 2.1.	Felszállás Szokásos felszállás különböző fékszárnyhelyzetekkel, beleértve a gyorsított felszállást		P	→			
2.2.*	Műszeres felszállás; műszeres repülésre való áttérés az orrfutó elemelése közben vagy közvetlenül a levegőbe emelkedés után		P	→			
2.3.	Felszállás oldalszélben		P	→			

2.4.	Felszállás maximális felszállótömeggel (valóságos vagy szimulált maximális felszállótömeg)		P	→			
2.5. 2.5.1*	Felszállás szimulált hajtómű-meghibásodással: röviddel a V_2 elérése után		P	→			
	(A nem szállító repülőgépként vagy regionális repülőgépként minősített repülőgépek esetében a hajtóműhibát csak a futópálya vége fölötti 500 láb minimális magasság elérése után szabad szimulálni. Azoknál a repülőgépeknél, amelyeknek a teljesítménye a felszállótömegre és a levegő sűrűségének megfelelő magasságra vonatkozóan megegyezik a szállító repülőgépek teljesítményével, az oktató röviddel a V_2 elérése után már szimulálhatja a hajtómű meghibásodását.)						
2.5.2*	V_1 és V_2 között		P	X		M Csak FFS	
2.6.	Megszakított felszállás egy a V_1 elérése előtti észszerű sebességnél		P	→		M	
	3. SZAKASZ						
3. 3.1.	Repülési manőverek és eljárások Kézi repülés repülésvezérlővel (FD) vagy anélkül (robotpilóta, tolóerő-automata nélkül, és adott esetben különböző vezérlési jogszabályok szerint)		P	→			
3.1.1.	Különböző sebességen (beleértve a lassú repülést is) és magasságban, az FSTD képzési keretösszegén belül		P	→			
3.1.2.	Nagy bedöntésű fordulók 45°-os bedöntéssel, 180°–360° jobbra és balra		P	→			
3.1.3.	Fordulók spoilerekkel és anélkül		P	→			
3.1.4.	Eljárási célú műszeres repülés és manőverezés, beleértve a műszeres indulást és érkezést, valamint a látással történő megközelítést		P	→			

3.2.	Lökéshullám (Tuck under) és belengés (Mach buffets) (adott esetben), valamint a repülőgép további speciális repülési jellemzői (pl.: hollandorsó)		P	X		Csak FFS	
3.3.	A rendszerek szokásos működtetése és a hajtómű-ellenőrző panel kezelése (adott esetben)	P	→	→			
3.4.	A következő rendszerek szokásos és szokásostól eltérő működtetése:					M	Minimum 3 szokásostól eltérő üzemelést kötelező választani a 3.4.0–3.4.14. elem közül
3.4.0.	Hajtómű (légcsavar, amennyiben szükséges)	P	→	→			
3.4.1.	Nyomáskiegyenlítő és légkondicionáló rendszer	P	→	→			
3.4.2.	Pitot-/statikus rendszer	P	→	→			
3.4.3.	Üzemanyagrendszer	P	→	→			
3.4.4.	Elektromos rendszer	P	→	→			
3.4.5.	Hidraulikarendszer	P	→	→			
3.4.6.	Kormányok és trimmrendszer	P	→	→			
3.4.7.	Jégtelenítő és jegesedést gátló rendszer, szélvédőüveg-fűtés	P	→				
3.4.8.	Robotpilóta/FD	P	→			M (csak egypilótás)	
3.4.9.	Átesést jelző, átesést megelőző és stabilitást növelő eszközök	P	→				
3.4.10.	Veszélyes földközelséget jelző rendszer (GPWS), időjárásradar, rádió-magasságmérő, transzponder		P				
3.4.11.	Rádiók, navigációs berendezések, műszerek, repüléskoordináló és -optimalizáló rendszer (FMS)	P	→				
3.4.12.	Futóművek és fékrendszer	P	→	→			
3.4.13.	Orrsegédszárny- és fékszárnyrendszer	P	→	→			
3.4.14.	Segédhajtómű (APU)	P	→	→			
	Szándékosan üresen hagyva						

3.6.	Szokásostól eltérő és vészhelyzeti eljárások:					M	Minimum 3 gyakorlatot kötelező választani a 3.6.1–3.6.9. közül
3.6.1.	Tűzvédelmi gyakorlatok, pl.: hajtómű-, APU-, kabin-, raktér-, pilótafülke-, szárny- és elektromos tüzek, vészkiürítés		P	→			
3.6.2.	Füst elleni védelem és füsteltávolítás		P	→			
3.6.3.	Hajtómű-meghibásodások, -leállítás és -újraindítás biztonságos magasságon		P	→			
3.6.4.	Üzemanyag-vészleeresztés (szimulált)		P	→			
3.6.5.	Szélnyírás felszállásnál/leszállásnál		P	X		Csak FFS	
3.6.6.	Szimulált kabinnyomás-meghibásodás/vészsüllyedés		P	→			
3.6.7.	Repülőszemélyzeti tag cselekvésképtelenné válása		P	→			
3.6.8.	Más vészeljárások a repülőgép repülési kézikönyvének (AFM) megfelelően		P	→			
3.6.9.	Légiforgalmi ütközéselkerülési riasztórendszer (TCAS) által jelzett esemény	P →	→	X		Csak FFS	
3.7. 3.7.1.	Kontrollálatlan repülési helyzetek megszüntetésére vonatkozó képzés Átesési események megszüntetése: — felszállási konfigurációban; — kiengedett szárnymechanizáció nélküli konfigurációban, alacsony magasságban; — kiengedett szárnymechanizáció nélküli konfigurációban, közel maximális üzemeltetési magasságban; valamint — leszállási konfigurációban.		P Csak a képzési feladathoz minősítéssel rendelkező FFS	X			
3.7.2.	A kontrollálatlan repülési helyzetek megszüntetését célzó alábbi gyakorlatok: — magas orrmeredekség megszüntetése különböző oldalszögeknél; valamint — alacsony orrmeredekség megszüntetése különböző oldalszögeknél.		P Csak a képzési feladathoz minősítéssel rendelkező FFS	X		Csak FFS	

3.8.	Műszeres repülési eljárások						
3.8.1*	Indulási és érkezési eljárások és ATC utasítások betartása		P	→		M	
3.8.2*	Várakozási eljárások		P	→			
3.8.3*	Háromdimenziós műveletek, DA/DH 200 láb (60 m) magasságig vagy a megközelítési eljárás által megkövetelt magasabb minimumig						
	Megjegyzés: a légi jármű repülési kézikönyve szerint az RNP APCH szerinti eljárások szükségessé tehetik a robotpilóta vagy a repülésvezérlő használatát. A kézzel végrehajtandó repülési eljárás kiválasztásánál figyelembe kell venni az ilyen korlátozásokat (például a 3.8.3.1. sornál ILS-t kell választani, ha az AFM ilyen korlátozást tartalmaz).						
3.8.3.1*	Kézzel, repülésvezérlő (FD) nélkül		P	→		M (csak jártassági vizsga esetében)	
3.8.3.2*	Kézzel, repülésvezérlővel		P	→			
3.8.3.3*	Robotpilótával		P	→			
3.8.3.4*	Kézzel, egy hajtómű szimulált meghibásodásával, amelyet a végső megközelítéskor (értelemszerűen) egészen a földetérésig vagy a teljes megszakított megközelítési eljárás befejezéséig kell szimulálni, az alábbitól kezdve: i. a repülőtér fölött 1 000 lábra található szinten való áthaladás előtt; valamint ii. a repülőtér fölött 1 000 lábra található szinten való áthaladás után. A nem szállító repülőgépként (JAR/FAR 25) vagy regionális repülőgépként (SFAR 23) minősített repülőgépek esetében a hajtómű szimulált meghibásodásával történő megközelítést és az azt követő átstartolást a 3.8.4. pont szerinti 2D megközelítéssel együtt kell végrehajtani. Az átstartolást akkor kell elkezdeni, amikor a közzétett akadálymentes szintet (OCH)/ akadálymentes tengerszint feletti magasságot (OCA) elérték, a legalacsonyabb süllyedési szint/ magasság (MDA/MDH) elérése előtt, amely legalább 500 lábbal van a pályaküszöb magassága fölött. Azoknál a repülőgépeknél, amelyeknek ugyanolyan a teljesítménye a felszállótömegre és a levegő sűrűségének megfelelő magasságra vonatkozóan, mint a szállító kategóriájú repülőgépeknek, az oktató szimulálhatja a hajtómű-meghibásodást a 3.8.3.4. feladat szerint.		P	→		M	

3.8.4*	Kétdimenziós műveletek az MDA/MDH-ig		P*	→		M	
3.8.5.	Körözéses megközelítés a következő feltételek mellett: a)* megközelítés az engedélyezett minimális körözési megközelítési magasságon az érintett repülőtéren a helyi műszeres megközelítési berendezések alkalmazásával, szimulált műszeres repülési feltételek között; ezt követően: b) körözéses megközelítés egy másik futópályához, legalább 90°-os eltéréssel a futópálya középvonalától, az a) bekezdésben említett engedélyezett minimális körözési megközelítési magasságon. *Megjegyzés:* amennyiben az a) és b) bekezdésben foglaltak végrehajtása ATC okok miatt nem lehetséges, szimulált alacsony látás melletti megközelítési eljárást lehet végrehajtani.		P*	→			
3.8.6.	Látással történő megközelítés		P	→			
	4. SZAKASZ						
4.	Megszakított megközelítési eljárások		P*	→			
4.1.	Megszakított megközelítés működő hajtóművekkel* háromdimenziós művelet során ILS megközelítés után, az elhatározási magasság elérésekor		P*	→			
4.2.	Átstartolás működő hajtóművekkel* különböző szakaszokból műszeres megközelítés során		P*	→			
4.3.	Egyéb megszakított megközelítési eljárások		P*	→			
4.4.*	Átstartolás kézi irányítással, szimulált meghibásodott hajtóművel, műszeres megközelítést követően a DH, az MDH vagy az MAPT elérésekor		P*	→		M	
4.5.	Megszakított leszállás működő hajtóművekkel: — a DH/MDH alatti különböző magasságokból; — földet érés (meggátolt leszállás) után. A nem szállító repülőgépként (JAR/FAR 25) vagy regionális repülőgépként (SFAR 23) minősített repülőgépek esetében a működő		P	→			

	hajtóművekkel végrehajtott megszakított leszállást a minimális elhatározási magasság/szint (MDA/MDH) alatt vagy a földet érés után kell megkezdeni.						
	5. SZAKASZ						
5. 5.1.	Leszállások Szokásos leszállások* műszeres megközelítési műveletet követően, a DA/DH elérésekor megállapítva a vizuális feltételeket		P				
5.2.	Leszállás szimulált beszorult vízszintes vezérsíkkal, nem megfelelő trimmállásban		P	X		Csak FFS	
5.3.	Leszállás oldalszélben (ha a légi járművel végrehajtható)		P	→			
5.4.	Forgalmi kör és leszállás végrehajtása nem kiengedett vag. részlegesen kiengedett fék- és orrsegédszárnnyal		P	→			
5.5.	Leszállás szimulált hajtómű-meghibásodással		P	→		M	
5.6.	Leszállás két működésképtelen hajtóművel: — három hajtóműves repülőgép esetében: a középső hajtómű és egy külső hajtómű működésképtelen – amennyire alkalmazható – az AFM adatainak megfelelően; valamint — négy hajtóműves repülőgép esetében: két hajtómű egy oldalon működésképtelen.		P	X		M Csak FFS (csak jártassági vizsga esetében)”	

c) a C. szakasz a következőképpen módosul:

i. az 5. és a 6. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5. Az alábbi jelölések jelentése a következő:

P = A képzést parancsnokpilótaként kell végrehajtani az egypilótás helikopterre kiadandó (SPH) típusjogosításhoz, vagy parancsnokpilótaként vagy másodpilótaként (co-pilot), illetve repülést végző pilótaként (PF) és megfigyelő pilótaként (PM) kell végrehajtani a többpilótás helikopter (MPH) típusjogosítás kiadásához.

X = Helikopter nem használható erre a feladatra.

P → = A feladatot megfelelően minősített repülésszimulációs oktatóeszközön kell elvégezni.

P# = A képzést a helikopter felügyelettel történő ellenőrzésével kell végrehajtani.

6. A gyakorlati képzést legalább a »P«-vel jelölt képzési berendezésen kell végrehajtani, vagy végrehajtható bármely magasabb szintű berendezésen (ezt nyíl (→) jelöli).

A következő rövidítések jelölik a képzési eszközöket:

FFS = teljes repülésszimulátor

FTD = repülésgyakorló berendezés

H = helikopter

OTD = egyéb oktatóeszköz”;

ii. a 12. pont után szereplő táblázat helyébe a következő táblázat lép:

„EGYPILÓTÁS/TÖBBPILÓTÁS HELIKOPTEREK		GYAKORLATI KÉPZÉS				JÁRTASSÁGI VIZSGA VAGY KÉSZSÉGELLENŐRZÉS	
Manőverek/Eljárások		OTD	FSTD	H	Az oktató aláírása, ha a képzési feladatot teljesítették	FSTD-n vagy helikopteren zajlott a vizsga vagy az ellenőrzés	A vizsgáztató aláírása a vizsga vagy az ellenőrzés végén
	1. SZAKASZ – Repülés előtti felkészülés és ellenőrzések						
1.1.	A helikopter külső vizuális ellenőrzése; minden elem helyének és az ellenőrzés céljának meghatározása	P#	P#	P		M (ha helikopteren hajtják végre)	
1.2.	A pilótafülke ellenőrzése		P	→		M	
1.3.	Hajtómű-indítási eljárások, rádió- és navigációs berendezések ellenőrzése, navigációs és kommunikációs frekvenciák kiválasztása és beállítása		P	→		M	
1.4.	Gurulás/légi gurulás az ATC vagy az oktató utasításainak megfelelően		P	→		M	
1.5.	Felszállás előtti eljárások és ellenőrzések		P	→		M	
	2. SZAKASZ –Repülési manőverek és eljárások						
2.1.	Felszállások (különböző profilokkal)		P	→		M	
2.2.	Lejtős talajra és oldalszélben történő felszállások és leszállások		P	→			
2.3.	Felszállás maximális felszállótömeggel (valóságos vagy szimulált maximális felszállótömeg)		P	→			
2.4.	Felszállás röviddel a TDP vagy a DPATO elérése előtt bekövetkezett szimulált hajtómű-meghibásodással		P	→		M	
2.4.1.	Felszállás röviddel a TDP vagy a DPATO elérése után bekövetkezett szimulált hajtómű-meghibásodással		P	→		M	

2.5.	Emelkedő és süllyedő fordulók megadott irányokra		P	→		M	
2.5.1.	Kizárólag műszerek igénybevételével végrehajtott 30°-os bedöntésű fordulók, elfordulás 180°–360°-ig, balra és jobbra		P	→		M	
2.6.	Autorotációs süllyedés		P	→		M	
2.6.1.	Egy hajtóműves helikopterek (SEH) esetében: — autorotációs leszállás; vagy — teljesítmény ráadása, feltéve, hogy a kérelmező az előző évben autorotációs leszállást is magában foglaló képzést végzett, és ezt a képzést az oktató bejegyezte a kérelmező repülési naplójába és alá is írta. Több hajtóműves helikopterek (MEH) esetében: teljesítmény ráadása.		P	→		M	
2.7.	Leszállások, különböző profilokkal		P	→		M	
2.7.1.	Átstartolás vagy leszállás az LDP vagy a DPBL előtt bekövetkezett szimulált hajtómű-meghibásodás esetén		P	→		M	
2.7.2.	Leszállás az LDP vagy a DPBL után bekövetkezett szimulált hajtómű-meghibásodás esetén		P	→		M	
	3. SZAKASZ – A következő rendszerek és eljárások szokásos és szokásostól eltérő működtetése:						
3.	A következő rendszerek és eljárások szokásos és szokásostól eltérő működtetése:					M	Minimum 3 gyakorlatot kötelező választani ebből a szakaszból
3.1.	Hajtómű	P	→	→			
3.2.	Légkondicionálás (fűtés, szellőzés)	P	→	→			
3.3.	Pitot-/statikus rendszer	P	→	→			
3.4.	Üzemanyagrendszer	P	→	→			
3.5.	Elektromos rendszer	P	→	→			

3.6.	Hidraulikarendszer	P	→	→			
3.7.	Kormányok és trimmrendszer	P	→	→			
3.8.	Jégtelenítő és jegesedést gátló rendszer (adott esetben)	P	→	→			
3.9.	Robotpilóta/stabilitást növelő eszközök/ repülésvezérlő	P	→	→			
3.10.	Fejlett földközelségjelző rendszer (EGPWS) / Helikopteres földközelségjelző rendszer (HTAWS) (adott esetben)	P	→	→			
3.11.	Időjárásradar, rádió-magasságmérő, transzponder	P	→	→			
3.12.	Területi navigációs rendszer	P	→	→			
3.13.	Futóműrendszer	P	→	→			
3.14.	Segédhajtómű (APU)	P	→	→			
3.15.	Rádiók, navigációs berendezések, műszerek, valamint repüléskoordináló és -optimalizáló rendszer (FMS)	P	→	→			
	4. SZAKASZ – Szokásostól eltérő és vészhelyzeti eljárások						
4.	Szokásostól eltérő és vészhelyzeti eljárások					M	Minimum 3 gyakorlatot kötelező választani ebből a szakaszból
4.1.	Tűzvédelmi gyakorlatok (beleértve adott esetben a vészkiürítést)		P	→			
4.2.	Füst elleni védelem és füsteltávolítás		P	→			
4.3.	Hajtómű-meghibásodások, -leállítás és -újraindítás biztonságos magasságon		P	→			
4.4.	Üzemanyag-vészleeresztés (szimulált, adott esetben)		P	→			
4.5.	Faroklégcsavar-vezérlés meghibásodása (adott esetben)		P	→			

4.5.1.	Faroklégcsavar elvesztése (adott esetben)		P	X			
4.6.	Repülőszemélyzeti tag cselekvésképtelenné válása – csak többpilótás üzemeltetésben használt MPH és SPH esetében		P	→			
4.7.	Meghajtás meghibásodása		P	→			
4.8.	(TCAS) által jelzett esemény (adott esetben)	P →	→	X			
4.9.	Más vészeljárások a megfelelő repülési kézikönyv alapján		P	→			
	5. SZAKASZ – Műszeres repülési eljárások (IMC vagy szimulált IMC körülmények között kell végrehajtani)						
5.1.	Műszeres felszállás: műszeres repülésre való áttérés szükséges a lehető leghamarabb a levegőbe emelkedést követően		P*	→*			
5.1.1.	Szimulált hajtómű-meghibásodás indulás közben		P*	→*		M*	
5.2.	Indulási és érkezési eljárások és ATC utasítások betartása		P*	→*		M*	
5.3.	Várakozási eljárások		P*	→*			
5.4.	Háromdimenziós műveletek, DA/DH 200 láb (60 m) magasságig vagy a megközelítési eljárás által megkövetelt magasabb minimumig		P*	→*			
5.4.1.	Kézzel, repülésvezérlő (FD) nélkül *Megjegyzés:* a légi jármű repülési kézikönyve szerint az RNP APCH szerinti eljárások szükségessé tehetik a robotpilóta vagy a repülésvezérlő használatát. A kézzel végrehajtandó repülési eljárás kiválasztásánál figyelembe kell venni az ilyen korlátozásokat (például az 5.4.1. sornál ILS-t kell választani, ha az AFM ilyen korlátozást tartalmaz).		P*	→*		M* (kivéve az 5.4.2. gyakorlat teljesítése esetén)	

5.4.2.	Kézzel, repülésvezérlővel		P*	→*		M* (kivéve az 5.4.1. gyakorlat teljesítése esetén)	
5.4.3.	Robotpilóta alkalmazásával		P*	→*			
5.4.4.	Kézzel, egy hajtómű szimulált meghibásodásával; a hajtómű meghibásodását a végső megközelítés során, a repülőtér fölött 1 000 lábra lévő szint átrepülése előtt kell szimulálni egészen a földet érésig vagy a megszakított megközelítési eljárás befejezéséig.		P*	→*		M*	
5.5.	Kétdimenziós műveletek az MDA/MDH-ig		P*	→*		M*	
5.6.	Átstartolás működő hajtóművekkel, a DA/DH vagy az MDA/MDH elérésekor		P*	→*			
5.6.1.	Egyéb megszakított megközelítési eljárások		P*	→*			
5.6.2.	Átstartolás egy hajtómű szimulált meghibásodásával, a DA/DH vagy az MDA/MDH elérésekor		P*	→*		M*	
5.7.	Autorotáció IMC viszonyok között teljesítmény ráadásával		P*	→*		M*	
5.8.	Szokatlan térbeli helyzet megszüntetése manuálisan és adott esetben automatikus visszaállítással		P*	→*		M*	
	6. SZAKASZ – Kiegészítő berendezések alkalmazása						
6.	Kiegészítő berendezések alkalmazása		P	→”			

II. MELLÉKLET

Az 1178/2011/EU rendelet VI. mellékletének (AR. rész) módosításai

Az 1178/2011/EU rendelet VI. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az ARA.FSTD.10. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.100 Értékelési eljárás**

a) A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványára vonatkozó kérelem kézhezvétele után az illetékes hatóságnak a következő teendői vannak:

1. annak ellenőrzése, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet teljesíti-e a vonatkozó követelményeket;

2. annak értékelése, hogy a kiválasztott értékelési adatok alkalmasak-e az egyes objektív vizsgálatok alátámasztására;

3. az ESL felülvizsgálata az alkalmazandó követelményeknek való megfelelés tekintetében;

4. objektív, funkcionális és szubjektív vizsgálatok elvégzésével annak értékelése, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel-e az alkalmazandó minősítési bázisnak;

5. a repülésszimulációs oktatóeszköz értékelése a hajózó személyzet tagjainak oktatása, vizsgáztatása és ellenőrzése szempontjából lényeges területeken (attól függően, hogy mire fogják használni a repülésszimulációs oktatóeszközt).

b) A repülésszimulációs oktatóeszköz rendszeres újraértékelése esetén az illetékes hatóságnak el kell végeznie az a) 3., 4. és 5. pont szerinti feladatokat.

c) A repülésszimulációs oktatóeszköz jelentős módosítása esetén az illetékes hatóságnak az a. pontban felsorolt feladatok közül azokat kell elvégeznie, amelyeket a módosítás jellegének figyelembevételével relevánsnak tart.

d) Az illetékes hatóságnak jelentést kell készítenie, és az értékelés eredményeiről értesítenie kell a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetet.

e) Ha az illetékes hatóság az értékelés során vagy bármely más módon bizonyítékot talál arra, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz nem a minősítési bázisának megfelelően teljesít, vagy hogy az ES. pontatlan információkat tartalmaz a repülésszimulációs oktatóeszközről, az illetékes hatóságnak megállapítást kell tennie, be kell vezetnie azt a nyilvántartásába, és írásban tájékoztatnia kell róla a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetet. Az illetékes hatóságnak a következő teendői vannak, kivéve, ha a megállapítás jellege az ARA.FSTD.135 b. pont szerinti végrehajtási intézkedések alkalmazását teszi szükségessé:

1. a megállapítás természetének megfelelő határidő kiszabása a szervezetnek a kiigazító intézkedések végrehajtására, amely semmi esetben sem lehet több 30 hónapnál. Ezen időszak végén és a megállapítás jellegétől függően az illetékes hatóság az általa elfogadott kielégítő javító intézkedési terv függvényében meghosszabbíthatja a végrehajtási határidőt;

2. annak értékelése, hogy a szervezet által javasolt korrekciós intézkedési terv foglalkozik-e a megállapítással;

3. annak értékelése, hogy a korrekciós intézkedési terv végrehajtása kezeli-e a megállapítást.

f) Az első értékelésből származó alkalmasság-ellenőrzési útmutatót az illetékes hatóság csak azt követően hagyja jóvá, hogy az összes megállapítással az illetékes hatóság megelégedésére foglalkoztak. A jóváhagyást követően erre az alap alkalmasság-ellenőrzési útmutatóban (MQTG) kell hivatkozni, és ez képezi a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének és az időszakos repülésszimulációs oktatóeszköz-értékeléseknek az alapját.

g) Az illetékes hatóság csak azt követően minősítheti a repülésszimulációs oktatóeszközt, hogy a VII. melléklet ORA.FSTD.120 d. pontjával összhangban ellenőrizte, hogy adott esetben a repülésszimulációs oktatóeszköz kiegészítő berendezése nem befolyásolja hátrányosan a repülésszimulációs oktatóeszköz képzési képességét.

h) Minősítési bázis és különleges feltételek

1. Az illetékes hatóság előírhat különleges feltételeket a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisához, ha a VII. melléklet ORA.FSTD.210 a. pontjában leírt követelmények teljesülnek, és ha az üzemeltető bizonyította, hogy a különleges feltételek a vonatkozó minősítési előírásokban leírtakkal azonos repülésbiztonsági szintet biztosítanak.

2. Ha az illetékes hatóság, amely nem azonos az Ügynökséggel, különleges feltételeket állított fel a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisához, erről minden indokolatlan késedelem nélkül értesítenie kell az Ügynökséget. Az értesítéshez mellékelni kell az előírt különleges feltétele. részletes leírását, és egy repülésbiztonsági felmérést, amely azt bizonyítja, hogy azok a vonatkozó minősítési előírásokban leírtakkal azonos repülésbiztonsági szintet biztosítanak."

2. Az ARA.FSTD.11. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.110 A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának kiadása**

Az illetékes hatóság a IV. függelékben szereplő nyomtatvány felhasználásával csak azt követően adja ki a repülésszimulációs oktatóeszköz korlátlan időtartamra szóló minősítő bizonyítványát, hogy az ARA.FSTD.10. ponttal összhangban elvégezte a repülésszimulációs oktatóeszköz értékelését, és ellenőrizte, hogy:

a) a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet megfelel a VII. melléklet (OR. rész) alkalmazandó követelményeinek;

b) a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel az ORA.FSTD.21. pont szerinti alkalmazandó minősítési bázisnak."

3. Az ARA.FSTD.11. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.115 Repülésszimulációs oktatóeszköz ideiglenes minősítése**

a) Új légijárműprogramok bevezetése esetén, ha az FSTD alfejezetben a repülésszimulációs oktatóeszközökre előírt minősítési követelményeket nem lehet teljesíteni, az illetékes hatóság a repülésszimulációs oktatóeszközre kiadhat ideiglenes minősítést tartalmazó minősítő bizonyítványt.

b) Ez az ideiglenes minősítés legfeljebb 3 évig érvényes."

4. Az ARA.FSTD.12. pont a következőképpen módosul:

a) az a) 1. pont helyébe a következő szöveg lép:

„1. az alap alkalmasság-ellenőrzési útmutatóban szereplő teljes ellenőrzéssort a VII. melléklet ORA.FSTD.105 a) 2. és 3. pontjában meghatározott követelményeknek megfelelően fokozatosan újrafuttatják;"

b) a b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) Az illetékes hatóság az ARA.FSTD.10. pontba. részletezett eljárások szerint rendszeres időközönként újraértékeli a repülésszimulációs oktatóeszközt. Ezeket az értékeléseket minden évben el kell végezni. Minden 12 hónapos újraértékelési időszak kezdete az eredeti minősítés hónapjának vége, kivéve, ha az illetékes hatóság és a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet más dátumról állapodik meg. A repülésszimulációs oktatóeszköz minden egyes újraértékelését minden egyes 12 hónapos újraértékelési időszak előtt 60 nappal és az azt követő 30 napon belül kell elvégezni;"

c) a c. pont bevezető fordulatának helyébe a következő szöveg lép:

„Az illetékes hatóság legfeljebb 36 hónapra meghosszabbíthatja a repülésszimulációs oktatóeszköznek az ARA.FSTD.12. pont b. pontjában meghatározott rendszeres újraértékelési időszakát, feltéve, hogy az alábbiak mindegyike fennáll:"

5. A melléklet a következő ARA.FSTD.12. ponttal egészül ki:

„**ARA.FSTD.125 Repülésszimulációs oktatóeszköz átadása**

a) Amikor az illetékes hatóság a VII. melléklet ORA.FSTD.23. pontjával összhangban értesítést kap egy repülésszimulációs oktatóeszköz egyik szervezettől egy másiknak történő átadásáról, dönthet úgy, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz eredeti minősítési alapjának megfelelően speciális értékelést végez, kivéve, ha a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványáról lemondanak vagy azt visszavonják.

b) Az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy az átvevő szervezet teljesíti-e a VII. melléklet (OR. rész) vonatkozó követelményeit.

c) Amennyiben egy repülésszimulációs oktatóeszköznek a VII. melléklet ORA.FSTD.23. pontjával összhangban történő átadása két illetékes hatóságot érint, ezek a hatóságok koordinálják az átadást."

6. Az ARA.FSTD.13. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.130 Változtatások**

a) A repülésszimulációs oktatóeszköz VII. melléklet ORA.FSTD.110 a. pontjában meghatározott jelentős módosításának jóváhagyására irányuló kérelem kézhezvételekor az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy az adott jelentős módosítás megfelel-e a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisának. Amennyiben az illetékes hatóság szükségesnek ítéli, ez az ellenőrzés magában foglalhatja a repülésszimulációs oktatóeszköz speciális értékelését is. Miután meggyőződött arról, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz jelentős módosítása megfelel minősítési bázisának, az illetékes hatóság jóváhagyja a módosítást, kivéve, ha a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet a VII. melléklet ORA.FSTD.110 b) 2. pontjának megfelelően jár el.

b) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet kérelmének kézhezvételét követően az illetékes hatóság jóváhagyhatja az adott szervezet számára a jelentős módosítások végrehajtására vonatkozó eljárást, feltéve, hogy az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

1. az eljárás megfelel a VII. melléklet ORA.FSTD.110 b) 2. pontjának;

2. a megelőző 36 hónap során az adott repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet igazolta, hogy a VII. melléklet ORA.GEN.200 a) 3. pontjának megfelelően kezelte a változásokat.

c) Amennyiben az illetékes hatóság azt észleli, hogy egy jelentős módosítás nem felel meg a minősítési bázisnak, az ARA.FSTD.100. e. pontnak megfelelően kell eljárnia.

d) Amennyiben a repülésszimulációs oktatóeszköz módosítása az eredeti minősítési bázistól eltérő minősítési bázis alkalmazását teszi szükségessé, az illetékes hatóságnak dokumentálnia kell az ilyen változtatások minősítését és az alkalmazott tanúsítási előírást.

e) Ha egy hagyományos repülésszimulációs oktatóeszközt vagy egy a IX. függelékkel összhangban megállapított FCS-sel rendelkező repülésszimulációs oktatóeszközt UPRT-re minősítenek, a speciális értékelést a CS-FSTD(A) 2. kiadása szerint kell elvégezni."

7. Az ARA.FSTD.13. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.135 Repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványa – korlátozás, felfüggesztés és visszavonás**

a) Az illetékes hatóságnak az ARA.GEN.350 bekezdéssel összhangban a szükséges módon korlátoznia kell, fel kell függesztenie vagy vissza kell vonnia a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványát többek között az alábbi esetekben:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának megszerzése a benyújtott okirati bizonyíték meghamisításával történt;

2. a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet a továbbiakban már nem teljesíti a VII. melléklet. OR. részének vonatkozó követelményeit.

b) Az illetékes hatóságnak korlátoznia kell, fel kell függesztenie vagy adott esetben vissza kell vonnia a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványát, miután az ARA.FSTD.100 e. pontnak megfelelően megállapítást tett, és észlelte, hogy:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz nem felel meg minősítési bázisának, és a meg nem felelés hátrányosan érinti a képzést, a vizsgáztatást vagy az ellenőrzést;

2. a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet nem nyújt be elfogadható korrekciós intézkedési tervet az értékelés során vagy bármely más módon felvetett megállapítás(ok) kezelésére, vagy nem hajtja végre a korrekciós intézkedést az illetékes hatóság által az ARA.FSTD.100 e. ponttal összhangban megállapított megelégedésre és határidőn belül."

8. Az ARA.FSTD.14. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ARA.FSTD.140 Nyilvántartás**

Az ARA.GEN.22. pontban előírt nyilvántartásokon kívül az illetékes hatóságnak vezetnie kell és naprakészen kell tartania a következők mindegyikét:

a) a felügyelete alá tartozó minősített repülésszimulációs oktatóeszközök első, ismétlődő vagy speciális értékelésével kapcsolatos dokumentáció, beleértve ezen értékelések tervezését, végrehajtását és eredményét;

b) az ESL.”

9. A IV. függelék helyébe a következő szöveg lép:

„A VI. MELLÉKLET (AR. rész) IV. függeléke – Repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bizonyítványa

Európai Unió (*)

[Illetékes hatóság]

REPÜLÉSSZIMULÁCIÓS OKTATÓESZKÖZ (FSTD) MINŐSÍTŐ BIZONYÍTVÁNYA

Az 1178/2011/EU bizottsági rendelet alapján az alább ismertetett feltételek mellett az [illetékes hatóság] ezennel igazolja, hogy a(z)

REPÜLÉSSZIMULÁCIÓS OKTATÓESZKÖZ [AZONOSÍTÓ]

[AZ FSTD GYÁRTÓJA ÉS SOROZATSZÁMA]
mely az alábbi helyen található:
[AZ ESZKÖZ ELHELYEZKEDÉSE]
és amelynek üzemeltetője:
[A MINŐSÍTŐ BIZONYÍTVÁNY BIRTOKOSA]

teljesíti az eszköz alkalmazandó elsődleges referenciadokumentuma és az 1178/2011/EU rendelet VII. melléklete (OR. rész) szerinti képesítési követelményeket, a mellékelt repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó előírásokban foglalt feltételekre is figyelemmel.

Ez a minősítő bizonyítvány mindaddig érvényben marad, amíg a repülésszimulációs oktatóeszköz teljesíti a minősítési bázisának alkalmazandó követelményeit és a minősítő bizonyítvány birtokosa teljesíti az OR. rész vonatkozó követelményeit, kivéve, ha a bizonyítványról lemondanak, illetve azt hatálytalanítják, felfüggesztik vagy visszavonják.

Első kibocsátás időpontja:
Felülvizsgálat:
Felülvizsgálat időpontja:
Az [illetékes hatóság] nevében:
Aláírás:

(*) Nem uniós tagállamok, illetve az EASA esetében az „Európai Unió” felirat törlendő.
145. számú EASA-nyomtatvány, 3. kiadás – 1/2. oldal.

REPÜLÉSSZIMULÁCIÓS OKTATÓESZKÖZ MINŐSÍTŐ BIZONYÍTVÁNYA: [Hivatkozás]

A REPÜLÉSSZIMULÁCIÓS OKTATÓESZKÖZ MŰSZAKI ADATAI

A.	Elsődleges referenciadokumentum (PRD)	
B.	(Csak régi repülésszimulációs oktatóeszközök esetében) A repülésszimulációs oktatóeszköz típusa és minősítési szintje Légijármű-csoport/típus/típus és változat	
C.	További képességek:	
D.	Korlátozások:	
E.	Megjegyzések:	

FSTD KÉPESSÉGBELI PROFILJA (FCS)

F.	FSTD JELLEMZŐJE	HŰSÉGSZINT	SZIMULÁLT LÉGI JÁRMŰ
1.	A pilótafülke elrendezése és szerkezete (FDK)		
2.	Repülésirányító erők és hardver (CLH)		
3.	Repülésirányító rendszerek üzemeltetése (CLO)		
4.	Légijármű-rendszerek (SYS)		
5.	Teljesítmény és működés földön (GND)		
6.	Teljesítmény és működés földközeli helyzetben (IGE)		
7.	Teljesítmény és működés földközeli helyzeten kívül (OGE)		
8.	Hangok jelzése (SND)		
9.	Rezgés jelzése (VIB)		
10.	Mozgás jelzése (MTN)		
11.	Vizuális jelzés (VIS)		
12.	Navigáció (NAV)		
13.	Légkör és időjárás (ATM)		
14.	Műveleti területek és domborzat (OST)		

145. számú EASA-nyomtatvány, 3. kiadás – 2/2. oldal

A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának kiállítására vonatkozó utasítások

a) A repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványaként a 145. számú EASA-nyomtatványt kell használni.

Ennek a dokumentumnak tartalmaznia kell a repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó előírásokat és az FCS-et vagy adott esetben a megállapított FCS-et, beleértve adott esetben az érintett repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó korlátozás(oka)t is.

b) A minősítő bizonyítványt angolul és az illetékes hatóság által meghatározott egyéb nyelv(ek)en, nyomtatva kell kiállítani.

c) Külön minősítő bizonyítványt kell kiállítani:

1. minden egyes FCS vagy megállapított FCS tekintetében;

2. nagyobb cserélhető együttesek esetében minden egyes a pilótafülke- és platformkombináció tekintetében;

3. nagyobb cserélhető szerelvények esetében minden egyes repülésszimulációs oktatóeszközként használandó pilótafülke tekintetében.

A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványában fel kell tüntetni a pilótafülke sorozatszámát.

d) Az egyes pilótafülkék és platformok azonosítását sorszámtáblák használatával kell elvégezni, és minden egyes pilótafülke- és platformkombinációnak egyetlen FSTD-sorozatszámmal rendelkező minősítő bizonyítvánnyal kell rendelkeznie, amely tartalmazza a pilótafülke és a platform azonosítóját/sorozatszámát.

e) Ha egy repülésszimulációs oktatóeszköz különböző hajtóművekkel és többféle tolóerő-teljesítménnyel rendelkezik, ezek miatt nincs szükség külön minősítő bizonyítványokra mindaddig, amíg az FCS vagy a megállapított FCS nem változik.

f) Ha egy repülésszimulációs oktatóeszköz különböző berendezésekkel, például repülőelektronikai szerelvényekkel rendelkezik, ezek miatt nincs szükség külön minősítő bizonyítványokra. Jelentős repülőelektronikai eltérések azonban légijármű-változatokat eredményezhetnek, amelyek esetében eltérő szoftverek telepítésére van szükség. Ilyen esetekben külön FSTD minősítő bizonyítványokat kell kiállítani.

g) A minősítő bizonyítványon feltüntetett repülésszimulációs oktatóeszközt egy betűkből álló előtagkódot tartalmazó sorszámmal kell ellátni. A betűkódnak a kibocsátó illetékes hatóságra jellemző egyedi betűkódnak kell lennie.

h) Az »FSTD-előírás« táblázatban a repülésszimulációs oktatóeszközt a PRD határozza meg, amelyet az MQTG határoz meg, és amely adott esetben feltünteti a repülésszimulációs oktatóeszköz korlátait. Régi repülésszimulációs oktatóeszközök esetében az FSTD-előírások táblázatának a következők mindegyikét tartalmaznia kell:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz típusa és minősítési szintje;

2. a szimulált légijármű típusa, illetve típusa, változata vagy csoportja (pl. légijármű-kategória, hajtómű-konfiguráció, turbulenciakategória, az esettől függően).

i) Az illetékes hatóság az »FSTD-előírások« táblázatban a »További képességek« alatt meghatározza, hogy egy FCS-sel vagy megállapított FCS-sel rendelkező FSTD MCC-minősítéssel rendelkezik, amennyiben mindkét alábbi feltétel teljesül:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel a vonatkozó PRD-ben meghatározott, az MCC-re vonatkozó követelményeknek;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz FCS-e vagy megállapított FCS-e legalább akkora, mint az alábbi táblázatban megadottak:

	1. A pilótafülke elrendezése és szerkezete	2. Repülésirányító erők és hardver	3. Repülésirányító rendszerek üzemeltetése	4. Légijármű-rendszerek	5. Földi teljesítmény és kezelés	6. Teljesítmény és működés földközeli helyzetben	7. Teljesítmény és működés földközeli helyzeten kívül	8. Hangok jelzése	9. Rezgés jelzése	10. Mozgás jelzése	11. Vizuális jelzés	12. Navigáció	13. Légkör és időjárás	14. Műveleti területek és domborzat
Repülőgép FSTD	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
Helikopter FSTD	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G

j) Az illetékes hatóságnak az »FSTD előírások« táblázatban a »További képességek« alatt fel kell tüntetnie, hogy a repülőgép FSTD rendelkezik-e UPRT minősítéssel, és fel kell tüntetnie, hogy „áteséshez közelítésről" vagy „teljes átesésről" van-e szó.

k) Az »FSTD képességbeli profil (FCS)« táblázatban a repülésszimulációs oktatóeszközt annak FCS-e határozza meg, kivéve, ha régi repülésszimulációs oktatóeszközről van szó. A 10b. cikk (2) bekezdése a. pontja i. 1. alpontjának és a 10b. cikk (2) bekezdése a. pontja ii. 1. alpontjának hatálya alá tartozó repülésszimulációs oktatóeszközök esetében az »FSTD képességbeli profil (FCS)« táblázatot a VI. melléklet (AR. rész) IX. függelékével összhangban a megállapított FCS szerint kell kitölteni.

l) Az FCS-sel rendelkező repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványának kiállítása.

1. Amikor a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési folyamata során érvényesítik a kérelemben bejelentett FCS-et, a repülésszimulációs oktatóeszköz vonatkozó jellemző hűségszintjeit (N, G, R vagy S) fel kell tüntetni a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványában az »FSTD képességbeli profil (FCS)« táblázat »hűségszint« oszlopában minden egyes jellemzőre vonatkozóan. A hűségszintek meghatározása a következő:

   i. egyedi (S): egy adott FSTD-funkció legmagasabb hűségszintje;

   ii. reprezentatív (R): egy adott FSTD-funkcióra vonatkozó közepes hűségszint;

   iii. általános (G): egy adott FSTD-funkcióra vonatkozó legalacsonyabb hűségszint;

   iv. nincs (N): az alábbiak egyikét jelenti:

      a) a repülésszimulációs oktatóeszköz funkció nincs telepítve, nem működőképes, vagy nem használható a képzés során;

      b) egy funkció telepítve van, de nem szükséges, és ebben az esetben nem szabad, hogy elvonja vagy elterelje a figyelmet az eszköz rendeltetésszerű használatának egyéb funkcióiról.

2. Amennyiben a minősítendő repülésszimulációs oktatóeszköz esetében egy FCS-funkció nem alkalmazható vagy nem áll rendelkezésre, az „N" hűségszintet kell beírni a »hűségszint« oszlopba.

3. Amennyiben a repülésszimulációs oktatóeszköz »légijármű-rendszerek« funkciója különböző hűségszintű légijármű-rendszereket tükröz, a legmagasabb hűségszintet kell beírni és csillaggal (*) jelölni. A szimulált légijármű-rendszereket és a kapcsolódó hűségszintet fel kell tüntetni az ESL-en. Ebben az esetben a »Megjegyzések« oszlopban a következő nyilatkozatnak kell szerepelnie: »Nem minden légijármű-rendszer van szimulálva és/vagy a szimulálás hűségszintje nem azonos. Lásd az ESL-t.«

4. Amennyiben a repülésszimulációs oktatóeszköz »repülésirányító erők és hardver« funkciója különböző hűségszintű repülésirányításokat tükröz, a legmagasabb hűségszintet kell beírni és csillaggal (*) jelölni. A szimulált repülésirányító erőket és hardvert, valamint a kapcsolódó hűségszintet fel kell tüntetni az ESL-en. Ebben az esetben a »Megjegyzések« oszlopban a következő nyilatkozatnak kell szerepelnie: »Nem minden repülésirányító erő és hardver van szimulálva és/vagy a szimulálás hűségszintje nem azonos. Lásd az ESL-t.«

5. Az ARA.FSTD.11. pont szerinti ideiglenes minősítés esetében a minősítő bizonyítványban fel kell tüntetni a hűségszintet, és az »FSTD képességbeli profil (FCS)« táblázat vonatkozó jellemzőinek »hűségszint« oszlopában az „ideiglenes" kifejezést kell feltüntetni.

m) Az FCS-sel és megállapított FCS-sel rendelkező repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványának kiállítása.

A légijármű-szimulációs jellemzők (1–7) és/vagy a jelzési jellemzők (8–9) esetében a szimulált légi járművet fel kell tüntetni az FSTD minősítési tanúsítványban az »FSTD képességbeli profilja (FCS)« táblázat „szimulált légi jármű” oszlopában. Minden egyes funkció esetében a szimulált légi járművet a következőképpen kell meghatározni:

i. ha a hűségszint »S«, egy légijármű-típus és -változat (gyártmány, modell és sorozat);

ii. ha a hűségszint »R«, egy légijármű-típus (gyártmány és modell);

iii. ha a hűségszint »G«, egy légijármű-csoport,az alábbiak mindegyikének feltüntetésével:

a) a légijármű-kategória;

b) a hajtómű-konfiguráció;

c) a jellemző turbulenciakategória egyes jellemzők esetében, adott esetben.”

10. A szöveg a következő IX. függelékkel (Megállapított FCS repülésszimulációs oktatóeszközök esetében) egészül ki:

„A VI. melléklet (AR. rész) IX. függeléke

Megállapított FCS-ek repülésszimulációs oktatóeszközök esetében

Amikor a 10b. cikk erre a függelékre hivatkozik, az illetékes hatóságok a repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványainak újbóli kiadásakor az alábbi táblázatnak megfelelően állapítják meg az FCS-et. Ha az (A) oszlopban felsorolt repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel az ugyanazon sor (B) oszlopában meghatározott PRD szerinti követelményeknek, és nem vonatkozik rá korlátozás, akkor az adott sor (C) oszlopa szerint megállapított FCS-et kell kapnia.

	(A)	(B)	(C)													
			MEGÁLLAPÍTOTT FCS													
	FSTD szintje	PRD	1. A pilótafülke elrendezése és szerkezete	2. Repülésirányító erők és hardver	3. Repülésirányító rendszerek üzemeltetése	4. Légijármű-rendszerek	5. Teljesítmény és működés földön	6. Teljesítmény és működés földközeli helyzetben (in-ground effect)	7. Teljesítmény és működés földközeli helyzeten kívül (out-of-ground effect)	8. Hangok jelzése	9. Rezgés jelzése	10. Mozgás jelzése	11. Vizuális jelzés	12. Navigáció	13. Légkör és időjárás	14. Műveleti területek és domborzat
1.	D szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás, a CS-FSTD(A) 2. kiadása szerinti UPRT minősítéssel	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
2.	D szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
			Az UPRT-képzés, -vizsgáztatás és -ellenőrzés mellőzésének korlátozásával													
3.	C szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás, a CS-FSTD(A) 2. kiadása szerinti UPRT minősítéssel	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
4.	C szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
			Az UPRT-képzés, -vizsgáztatás és -ellenőrzés mellőzésének korlátozásával													
5.	B szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás	S	R	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	G

6.	A szintű FFS	JAR-STD 1A 3. vagy későbbi módosítás	S	R	S	S	G	G	G	G	G	G	G	S	G	G
7.	2. szintű FTD	JAR-STD 2A első kiadás vagy későbbi módosítás	S	R	S	S	N	G	G	G	N	N	N	S	N	N
8.	II. MCC szintű FNTP	JAR-STD 3A 1. vagy későbbi módosítás	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
9.	II. szintű FNTP	JAR-STD 3A 1. vagy későbbi módosítás	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
10.	I. szintű FNTP	JAR-STD 3A 1. vagy későbbi módosítás	G	G	G	N	N	N	G	N	N	N	N	R	N	N
11.	D szintű FFS	JAR-STD 1H első kiadás vagy későbbi módosítás	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
12.	C szintű FFS	JAR-STD 1H első kiadás vagy későbbi módosítás	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	R
13.	B szintű FFS	JAR-STD 1H első kiadás vagy későbbi módosítás	S	S	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	R
14.	A szintű FFS	JAR-STD 1H első kiadás vagy későbbi módosítás	S	R	S	S	G	G	G	G	G	G	G	S	G	G
15.	3. MCC szintű FTD	JAR-STD 2H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
16.	3. szintű FTD	JAR-STD 2H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
17.	2. MCC szintű FTD	JAR-STD 2H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R
18.	2. szintű FTD	JAR-STD 2H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R

19.	III. MCC szintű FNTP	JAR-STD 3H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
20.	III. szintű FNTP	JAR-STD 3H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
21.	II. MCC szintű FNTP	JAR-STD 3H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
22.	II. szintű FNTP	JAR-STD 3H első kiadás vagy későbbi módosítás	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
23.	I. szintű FNTP	JAR-STD 3H első kiadás vagy későbbi módosítás	G	G	G	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N”

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/781/oj

III. MELLÉKLET

Az 1178/2011/EU rendelet VII. mellékletének (OR. rész) módosításai

Az 1178/2011/EU rendelet VII. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az ORA.ATO.135 b. pont 1. pontja helyébe a következő szöveg lép:

„1. a repülésszimulációs oktatóeszközre vonatkozó előírások megfelelősége a kapcsolódó képzési program tekintetében, a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványa és az ESL alapján;"

2. Az ORA.FSTD.10. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.100 Általáno. rész**

a) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek bizonyítania kell az illetékes hatóság előtt, hogy kialakított a GEN alrész II. szakaszának megfelelő felügyeleti rendszert. A bizonyítás keretében igazolni kell, hogy a kérvényező közvetlenül vagy szerződés útján képes fenntartani a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisában szereplő teljesítményt, funkciókat és egyéb megadott jellemzőket, és felügyelni a repülésszimulációs oktatóeszközbe telepített berendezéseket.

b) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek be kell nyújtania az illetékes hatóságnak azt a dokumentációt, amely bizonyítja, hogy hogyan teljesíti az e rendeletben előírt követelményeket. E dokumentációnak tartalmaznia kell egy eljárást, amely bemutatja az ESL létrehozásának és fenntartásának módját.

c) Ha az illetékes hatóság arról értesíti a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetet, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz nem felel meg a VI. melléklet ARA.FSTD.100 e. pontja szerinti minősítési bázisnak, a szervezetnek:

1. korrekciós intézkedési tervet kell kidolgoznia valamennyi megállapításra vonatkozóan, és az ismétlődő, rendszerszintű vagy kritikus elemek esetében azonosítani kell a meg nem felelés(ek) kiváltó okát;

2. be kell nyújtania a korrekciós intézkedési tervet, amelyet az illetékes hatóság számára kielégítő módon és a VI. melléklet ARA.FSTD.100 e) 1. pontjában meghatározott határidőn belül kell végrehajtani;

3. a kapcsolódó bizonyítékok benyújtásával az illetékes hatóság számára kielégítő módon igazolnia kell a korrekciós intézkedés végrehajtását.

d) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek a repülésszimulációs oktatóeszköz teljesítményének, használatának és egyéb jellemzőinek igazolása céljából minden évben az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátania a repülésszimulációs oktatóeszköz mérőszámait."

3. Az ORA.FSTD.10. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.105 A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének fenntartása**

a) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének fenntartásához az alábbiak mindegyikét teljesítenie kell:

1. olyan állapotban kell tartania a repülésszimulációs oktatóeszközt, amelyben az folyamatosan a minősítési bázisnak megfelelően teljesít, és ehhez többek között repülés előtti funkcionális ellenőrzéseket kell végeznie a repülésszimulációs oktatóeszköz képzésre, vizsgáztatásra vagy ellenőrzésre való használatát megelőző 24 órán belül;

2. 12 hónapos ciklusok során fokozatosan el kell végeznie az MQTG-ben foglalt objektív vizsgálatok teljes körét. E vizsgálatok eredményeit az ORA.FSTD.24. pontnak megfelelően értékelni kell, dátummal kell ellátni, elemzettként kell megjelölni és meg kell őrizni annak bizonyítása érdekében, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisának való megfelelés továbbra is fennáll;

3. 24 hónapos ciklusok során fokozatosan végre kell hajtania az MQTG-ben foglalt funkciók és szubjektív vizsgálatok teljes körét. Az egyes kirepülések eredményeinek meg kell felelniük az alábbi követelmények mindegyikének:

   i. nyilatkozatnak kell kísérnie őket, amely szerint a repülésszimulációs oktatóeszközt megvizsgálták;

   ii. igazolniuk kell, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisának való megfelelés fennáll;

   iii. az ORA.FSTD.24. pontnak megfelelően kell őket megőrizni;

4. meg kell őriznie a repülésszimulációs oktatóeszköz hardverének és szoftverének integritását, valamint konfiguráció-ellenőrzési rendszert kell létrehoznia és fenntartania, beleértve az adatbázis-kezelést is.

b) Ha az a) 2. és 3. pontban említett vizsgálatok során meg nem felelést állapítanak meg, a szervezet korrekciós intézkedéseket hajt végre a meg nem felelés kezelése érdekében. A végrehajtott korrekciós intézkedésekre vonatkozó bizonyítékokat az ORA.FSTD.24. ponttal összhangban meg kell őrizni.

c) Ha egy szervezet egy repülésszimulációs oktatóeszközt hosszabb időre ki kíván vonni az üzemi állapotból, a következő lépéseket kell tennie:

1. értesíteni az illetékes hatóságot;

2. megfelelő ellenőrzéseket létrehozni arra az időszakra, amíg a repülésszimulációs oktatóeszköz inaktív.

A szervezetnek el kell fogadtatnia az illetékes hatósággal egy leállítási tervet, valamint minden tárolást és ismételt rendszerbe állítást, így biztosítva, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközt eredeti minősítésével vissza lehessen állítani üzemi állapotba.”

4. Az ORA.FSTD.11. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.110 A módosítások kezelése**

a) A repülésszimulációs oktatóeszköznek a következők bármelyikét érintő módosítása jelentős módosításnak minősül, és azt a b. pontban meghatározott feltételek mellett, valamint a c), d), e) és adott esetben az f. ponttal összhangban kell végrehajtani:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványa;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének bármilyen módosítása, amely érinti a képzést, a vizsgáztatást vagy az ellenőrzést.

b) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet csak akkor hajthatja végre a repülésszimulációs oktatóeszköz jelentős módosítását, ha az alábbi feltételek egyike teljesül:

1. a VI. melléklet ARA.FSTD.130 a. pontjával összhangban megkapta az illetékes hatóság jóváhagyását a módosításhoz;

2. a módosítást az illetékes hatóság által a VI. melléklet ARA.FSTD.130 b. pontjával összhangban jóváhagyott eljárásnak megfelelően kezeli. Az eljárásnak a következők összességét kell magában foglalnia:

   i. az egyes jelentős módosítások hatóköre;

   ii. a módosítás kezelése;

   iii. az illetékes hatóság értesítése.

c) A repülésszimulációs oktatóeszköz jelentős módosítása esetén a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek meg kell tennie az alábbi összes lépést:

1. a módosítások előkészítése és értékelése, beleértve az összes alkalmazandó célkitűzést, funkciót és szubjektív tesztet, az eredeti képesítési kritériumokra gyakorolt hatás meghatározása céljából;

2. előzetes jóváhagyás kérése, és a c) 1. pontban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos dokumentáció és minden egyéb vonatkozó dokumentáció benyújtása az illetékes hatóságnak, kivéve, ha a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet jogosult a b) 2. pont szerint eljárni;

3. a repülésszimulációs oktatóeszköz bármely módosításának végrehajtása a szervezetirányítási rendszerével összhangban;

4. nyilatkozattétel az illetékes hatóságnak arról, hogy a repülésszimulációs oktatóeszköz a módosítás végrehajtásakor megfelel a minősítési alapjának.

d) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek ki kell alakítania és fenn kell tartania egy rendszert az általa üzemeltetett repülésszimulációs oktatóeszköz azonosítására, értékelésére és minden változtatás beépítésére, főleg az alábbiak esetén:

1. a képzés, a vizsgáztatás és ellenőrzés szempontjából lényeges valamennyi repülőgép-módosítás, akár előírja légialkalmassági utasítás a végrehajtását, akár nem;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz olyan módosításai, amelyek érintik az FCS-et vagy a megállapított FCS-et, a minősítő tanúsítványt, az ESL-t, az MQTG-t vagy az FSTD hardverét vagy szoftverét, vagy mindkettőt, beleértve a mozgási és vizuális rendszert, a kezelést, a teljesítményt és a rendszerüzemeltetést;

3. a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének bármely egyéb, a képzés, a vizsgáztatás vagy az ellenőrzés szempontjából lényeges módosítása.

e) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek validálnia kell a következőket:

1. az MQTG bármely módosítása, és jelentős módosítások esetén tájékoztatna kell az illetékes hatóságot;

2. az ESL bármely módosítása, és az ESL-t érintő jelentős módosítások esetén az aktualizált ESL-t be kell nyújtania az illetékes hatóságnak.

f) A repülésszimulációs oktatóeszközt érintő, a b) 2. pontnak megfelelően kezelt olyan módosítás esetén, amely érinti a minősítő bizonyítványt, a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek új képesítési bizonyítvány kiállítását kell kérelmeznie az illetékes hatóságtól.”

5. Az ORA.FSTD.11. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.115 Telepítés**

a) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek biztosítania kell a következőket:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelelő, a biztonságos és megbízható üzemeltetést támogató környezetben lesz elhelyezve;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz minden használója és karbantartó személyzetének minden tagja kapott eligazítást a repülésszimulációs oktatóeszköz biztonsági előírásairól, ami biztosítja, hogy mindegyikük ismerje a repülésszimulációs oktatóeszköz összes biztonsági berendezését és eljárását arra az esetre, ha vészhelyzet állna elő;

3. a repülésszimulációs oktatóeszköz és telepítése megfelel a helyi egészségügyi, biztonsági és munkavédelmi előírásoknak;

4. a minősítő bizonyítvány és az ESL a repülésszimulációs oktatóeszköz valamennyi felhasználója és a hatóságok számára jól látható és hozzáférhető.

b) A repülésszimulációs oktatóeszköz biztonsági elemeinek – például a vészleállítóknak és a vészvilágításnak – az értékelését a szervezetirányítási rendsze. részévé kell tenni, és legalább évente ellenőrizni kell, valamint a biztonságos üzemeltetés biztosítása érdekében nyilvántartásba kell venni.”

6. Az ORA.FSTD.12. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.120 ESL**

a) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek minden repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványához ki kell dolgoznia és fenn kell tartania egy ESL-t.

b) Az ESL-ne. pontos és átfogó információkat kell tartalmaznia a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítéséről és minősítési bázisáról, a telepített berendezésekről, a képességekről és az előírásokról, és azt úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye az alábbiak mindegyikét:

1. a repülésszimulációs oktatóeszköz rendeltetésszerű használatra való alkalmasságának értékelése;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz értékelése a VI. melléklet ARA.FSTD.10. pontjával összhangban;

3. a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésének az ORA.FSTD.10. ponttal összhangban történő fenntartása.

c) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek hitelesítenie és ellenőriznie kell, hogy az ESL-ben szereplő, a b. pontban említett információk pontosak és teljesek-e.

d) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet csak akkor egészítheti ki a repülésszimulációs oktatóeszközt olyan további berendezésekkel, amelyekhez nem szükséges minősítés, ha az értékelést követően arra a következtetésre jut, hogy az ilyen berendezések nem befolyásolják hátrányosan a képzést.”

7. Az ORA.FSTD.20. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.200 A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának kérvényezése**

A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítése iránti kérelmet a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezetnek kell benyújtania az illetékes hatóság által meghatározott nyomtatványon és módon: A kérelemnek az összes alábbi elemre ki kell terjednie:

a) az első kérelem nyomtatványa, a következők mindegyikével együtt:

1. a kiválasztott validálási adatok táblázata, amely minden egyes objektív vizsgálat esetében meghatározza az egyedi adatforrást;

2. valamely ESL;

b) nyilatkozat arról, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet elvégezte a repülésszimulációs oktatóeszköz valamennyi előírt objektív vizsgálatát, és megfelel az alkalmazandó minősítési bázis kritériumainak, a minőségbiztosítási iránymutatással együtt, beleértve a validálási adatütemtervet és a műszaki jelentést is;

c) nyilatkozat a következő követelmények teljesítéséről:

1. valamennyi objektív vizsgálat, funkció és szubjektív vizsgálat lezárult, és a kért FCS-re vonatkozó általános követelmények teljesültek;

2. a repülésszimulációs oktatóeszköz megfelel az alkalmazandó követelményeknek és a szimulált légi járműnek vagy légijármű-csoportnak, az egyes repülésszimulációs oktatóeszköz-funkcióknak megfelelően.”

8. Az ORA.FSTD.210. b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) A repülésszimulációs oktatóeszköz újraértékeléseire is a minősítési bázis vonatkozik, kivéve, ha a repülésszimulációs oktatóeszköz módosítása más minősítési bázis alkalmazását teszi szükségessé.”

9. Az ORA.FSTD.22. pont a következőképpen módosul:

a) a b. pontban a bevezető mondat helyébe a következő szöveg lép:

„Ha az illetékes hatóság a VI. melléklet (AR. rész) ARA.FSTD.120 c. pontjával összhangban meghosszabbította a repülésszimulációs oktatóeszköz rendszeres újraértékelési időszakát, a szervezetnek ki kell jelölnie egy vagy több, megfelelő tapasztalattal rendelkező személyt vagy személyek csoportját, aki(k) a VI. melléklet ARA.FSTD.120 b. pontjával összhangban minden egyes 12 hónapos időszak kezdetét megelőző 60 napon belül és az azt követő 30 napon belül elvégzi(k) a következők mindegyikét:”

b) a c. pontot el kell hagyni.

10. Az ORA.FSTD.23. pontot el kell hagyni;

11. Az ORA.FSTD.23. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.235 Repülésszimulációs oktatóeszköz átadása**

a) A repülésszimulációs oktatóeszközt üzemeltető szervezet megváltozása esetén:

1. a fogadó szervezet előzetesen értesíti az illetékes hatóságot annak érdekében, hogy megállapodjon a repülésszimulációs oktatóeszköz átadására vonatkozó tervről;

2. az átadó szervezet az átadás előtt és a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványának leadásakor tájékoztatja az illetékes hatóságot.

b) Ha a repülésszimulációs oktatóeszköz nem felel már meg minősítési bázisának, az üzemeltető szervezetnek a repülésszimulációs oktatóeszközre új minősítő bizonyítványt kell kérvényeznie.”

12. Az ORA.FSTD.24. pont helyébe a következő bejegyzés lép:

„**ORA.FSTD.240 Nyilvántartás**

A repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítvány birtokosának nyilvántartást kell vezetnie az alábbi összes dokumentumról:

a) a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítési bázisát és szintjét bemutató és igazoló valamennyi dokumentumról, beleértve az FCS-et vagy adott esetben a megállapított FCS-et, valamint a repülésszimulációs oktatóeszköz első ESL-jét a repülésszimulációs oktatóeszköz teljes élettartama alatt;

b) az MQTG és az ESL hatályon kívül helyezett változatairól a repülésszimulációs oktatóeszköz teljes élettartama alatt;

c) az egyes repülésszimulációs oktatóeszközökhöz tartozó, valamint a megfelelést figyelemmel követő tevékenységekhez kapcsolódó időszakos dokumentációkról és jelentésekről legalább 5 évig.”

IV. MELLÉKLET

Az 1178/2011/EU rendelet VIII. mellékletének (DT. rész) módosításai

Az 1178/2011/EU rendelet VIII. mellékletének DTO.GEN.24. pontja a következő aa. ponttal egészül ki:

„aa) A DTO csak akkor alkalmazhat repülésszimulációs oktatóeszközöket az a. pontnak megfelelően, ha a repülésszimulációs oktatóeszközök minősítő bizonyítványa és az ESL alapján bizonyítja az illetékes hatóság számára, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközökre vonatkozó előírások megfelelnek a kapcsolódó képzési programnak.”

V. MELLÉKLET

A 965/2012/EU rendelet I. mellékletének (Fogalommeghatározások) módosításai

A 965/2012/EU rendelet I. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az 50. fogalommeghatározás helyébe a következő szöveg lép:

„50. »repülésszimulációs oktatóeszköz (FSTD)«: a pilóták képzésére, vizsgáztatására és ellenőrzésére szolgáló eszköz, amelynek minősítő bizonyítványa tartalmazza a repülésszimulációs oktatóeszköz képességbeli profilját vagy a repülésszimulációs oktatóeszköz megállapított képességbeli profilját, vagy régi repülésszimulációs oktatóeszköz;”

2. A szöveg a következő 144. és 145. fogalommeghatározással egészül ki:

„144. »régi repülésszimulációs oktatóeszköz«: olyan repülésszimulációs oktatóeszköz, amelynek minősítő bizonyítványa nem tartalmaz FCS-et vagy megállapított FCS-et, és amely az alábbiak egyike:

a) repülőgépek esetében teljes repülőgép-szimulátor (FFS), repülésoktató eszköz (FTD), repülést és navigációs eljárásokat oktató eszköz (FNPT) vagy alapszintű műszeres repülésgyakorló berendezés (BITD);

b) helikopterek esetében teljes helikopterszimulátor (FFS), repülésoktató eszköz (FTD) vagy repülést és navigációs eljárásokat oktató eszköz (FNPT);

145. »a berendezésre vonatkozó előírások jegyzéke (ESL)«: a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítéséne. részét képező jegyzék, amel. pontos és átfogó tájékoztatást nyújt az eszköz minősítéséről és minősítési bázisáról, a telepített berendezésekről, képességekről és előírásokról.”

VI. MELLÉKLET

A 965/2012/EU rendelet III. mellékletének (OR. rész) módosításai

A 965/2012/EU rendelet III. melléklete ORO.FC.145 d. pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„d) Az üzemben tartónak olyan megfelelő repülésszimulációs oktatóeszközt kell használnia, amely az alábbi követelmények mindegyikének megfelel:

1. az 1178/2011/EU rendelet szerinti minősítéssel rendelkezik;

2. a lehető legnagyobb mértékben reprodukálja az üzemben tartó által használt légi járművet;

3. egy adott feladathoz csak akkor használják, ha a repülésszimulációs oktatóeszköz rendelkezik azokkal a jellemzőkkel és kapcsolódó hűségszintekkel, amelyek az adott légi járműnek az adott gyakorlat során történő szimulálásához szükségesek ahhoz, hogy a hajózószemélyzet tagja fejlessze vagy fenntartsa a légi jármű biztonságos, hatékony és eredményes üzemeltetéséhez szükséges kompetenciát.

Az üzemben tartónak a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítő bizonyítványa és az ESL alapján ellenőriznie kell a repülésszimulációs oktatóeszköz rendeltetésszerű használatra való alkalmasságát.

Amennyiben e rendelet követelményei meghatározott FSTD-típusokra és -szintekre vonatkoznak, az üzemben tartó az 1178/2011/EU rendelet I. mellékletének (FC. rész) FCL.03. pontjával összhangban használhat repülésszimulációs oktatóeszközöket.

Az FSTD és a légi jármű közötti eltéréseket – amennyiben vannak ilyenek – az eligazítás vagy a képzés során ismertetni kell.”